

Taxa postala
platite in numerar
1.716-929.

Arta 5 lei

XIV. EVF. • 131. SZAM
Cluj-Kolozsvár, 1931
junius 16 Kedd
569) BV Tamusz 1

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassai
utca) 10. szám. Telefonszám: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi
és bánági zsidóság napilapja
Cikkeink utánnyomást csak a
forrás megjelölésével engedjük
Késiratokat nem küldünk vissza
megérkezésükre nem vállalkozunk

„Jobboldali kormány vagyunk“ --- jelentette ki Jorga ünnepélyesen

Megnyílt a parlament és Czuzát választották meg korelnökké

A királyi trónbeszéd közös munkára szólítja fel az összes erőket, Argetoianu pedig azt tanácsolta a többségnek, hogy ne vitatkozzanak, hanem szavazzanak

Jorga megígérte a királynak: a parlament illedelmes és jómódú lesz

Bucuresti-Bukarest, junius 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma került sor a szociális ünnepélyes formák közepette a rendkívüli parlamenti ülésnek megnyitására. Előtt tizenegy órakor Te Deumot tartottak a patriarchatu templomában, ahonnan a kormány tagjai és az új honatyák képviselői és szenátorok átvonultak a kamara nagy kupolatermébe. Az ülés ünnepélyes megnyitása előtt rendkívül viám- és fesztelen hangulat uralkodott a parlamenterek között. Igen sok új arc van a képviselői és szenátorok között, akiknek jórésze Argetoianu belügyminiszter jóvoltából érte el élete legnagyobb álmát, a képviselői mandátumot. Most nem ezért vidáman nevetélnék a többi honatyák és nem igen akad közöttük szelvény sem, akinek észbe jutna, hogy milyen torturákon kellett keresztül menni egy-egy megye választóinak, amíg a mandátumhoz jutottak. Különösen a Lad Tepes Liga tagjai vannak kitűnő helyzetben és érzik magukat nagyon jól a folyosókon és az ülésteremben, ami azt különös egy kicsit, hiszen a Vlad Tepes Liga elvben ellensége a parlamentarizmusnak. Ugyilátszik azonban, hogy az a nagy ellenszenv a parlamenttel szemben csak a kamara épületének a kapujáig tart. Mihelyt bent van valaki a kapukon belül, rögtön megváltozik a véleménye a parlamentről és a parlamentarizmusról.

ból. Végig az utcákon egészen a Mitropolia dombig sorfalat állt a főváros lakossága és nagy ovációban részesítette a királyt, aki a trónörökösrel a balján ült az udvari fogaton. Jorga a kormány tagjaival és a tábornoki karral a főbejárat előtt várta az uralkodót. A karzatok ek-

kor már tele voltak elegáns hölgyközönséggel, a diplomáciai páholyban ott szorongott valamennyi követ és konzul, amikor a királyi főudvarmester megjelent az emelvényen és a tradicionális formák között jelentette:
— Öfelsége, a király,

A királyi trónbeszéd jobb sorsot ígér Erdélynek és Beszarábiának

Hatalmas tapsvihár közepette lépett be az uralkodó az ülésterembe, mögötte a kormány tagjai és a tábornokok. Mihelyt a tapsvihár elhalkult, Jorga meghajította magát az uralkodó előtt és átnyújtotta a trónbeszédet. A király kezébe vette a papírlapot és érces hangon olvasta fel a parlamenti ülészakot megnyitó trónbeszédet.

gabonaértékesítés problémáját pedig akkor is meg kell oldani, ha ez az államtól súlyos áldozatokat kíván. A mezőgazdasági termelés fellendítése érdekében olyan intézményeket kell teremteni, amelyek modern eszközökkel és olcsó hitelekkel tudják ellátni a kisgazdákat.

Szenátor urak! Képviselő urak!
Az ország új képviselőire, amely az összes politikai pártok és politikai csoportok találkozója, az a nehéz feladat hárul, hogy félretéve egy időre azt, ami őket elválasztja, megvalósítsák azokat az intézkedéseket, amelyek az ország és az ország népének fejlődését szolgálják. Az a szomorú kép, amely a megnem értésből fakad, súlyosan kompromittálja a parlamentarizmus intézményét, amelynek nem más a célja, mint a különböző politikai erők együttműködése.

A trónbeszéd ezután az egyetemi oktatás szabadságáról és a kisebbségi oktatás egyszerűsítéséről beszélt, majd bejelenti az egészségügyi törvény módosítását, valamint a szociá-

A szolidaritás szelleme kell uralkodjék önök között. Nagy munka vár önökre, le kell egyszerűsíteni az államgépezetet, amely eddig a nehézkes törvényeken alapult, a minisztériumok szervezete módosításokat kell szenvedjen a közigazgatási törvényen a jelenlegi formájánál praktikusabb módosításokat kell eszközölniük.

A jó modor és az illedelmesség parlamentje

Délután félöt órakor tartották meg a többségi honatyák a kamara egyik melléktermében azt az értekezletet, amelyet szombaton érdeklődés hiányában nem lehetett megtartani. Pedig ez a többségi értekezlet nagyon is érdekes volt. Jorga és Argetoianu meglepően érdekes beszédek mondtak, sőt Jorgának volt egy néhány olyan mondata is, amely egyenesen meglepetésszámba ment. Kijelentette, például, hogy a kormány jobboldali kormány. Ezt eddig hivatalosan senki sem tudta s egészen érthetetlenül a választások előtt elfelejtették közölni a választókkal.

lis és munkásbiztosítási törvények egységesítését.

Közi a trónbeszéd, hogy az igazságügyminiszter a különböző törvények egységesítésén dolgozik és olyan törvénytervezeteket készít elő, amelyek meg fogják erősíteni a hitelviszonyokat. Az ország ipara érdekében törvény készül az ipar racionalizálásáról és effektív kontrolljáról. Az ország természeteinek értékesítése érdekében folytatni fogják a kereskedelmi konvenciók megkötését és sor kerül az utak megjavítására és ezzel kapcsolatban egy teljesen új ut-törvény megalkotására.

A kisebbségi problémát az ujonnan felállított kisebbségi minisztérium fogja figyelemmel kísélni. Románia továbbra is fenn fogja tartani a jóviszonyt szomszédaival és szövetségeseivel.

A trónbeszéd azzal az érdekes megállapítással végződik, hogy Erdély és Beszarábia nagyon mostoha elbánásban részesültek eddig a sorstól és nem voltak kellő gondozásban részesítve. Ép ezért a legnagyobb erőfeszítéseket kell tenni, hogy a két országrész értékei és erényei tökéletesen kibontakozhassanak.

A király Isten áldását kérte a parlament munkájára, majd Jorga miniszterelnök bejelentette, hogy a parlament rendkívüli ülészaka megnyílt és a kamara első plenáris ülését délután öt órára hívták össze.

A trónbeszéd felolvasását zúgó tapsvihár fogadta.

Iorga azzal kezdte a beszédét az össze-

„Jobboldali kormány vagyunk“

— Jobboldali kormány vagyunk, de nem vagyunk reakciók. A kormány jobb oldalisága a tradícióban és a nemzeti szolidaritásban gyökerezik. A kamara tradícióinak a következtében pedig nem fogunk reagálni a támadásokra, őrizze meg minden többségi képviselő a nyugalmát, senki se hagyja magát provokálni igazságtalan támadásokkal.

sereglett többségi képviselők előtt, hogy a kormány együtt akar működni az összes erővel.

— A kormány — mondotta a miniszterelnök — a legjobb érzelmekkel van eltelve a kisebbségekkel szemben is és nem zárja ki a velük való együttműködés lehetőségét sem. Nem vagyunk gyűlölettel telve senki iránt sem. Lesznek egész biztosan a parlamentben kellemetlen, izgága emberek, akik nem fognak fukarkodni a támadásokban. Ezeknek nyugodtan fogunk válaszolni. Megígértük öfelségének, hogy rend és illedelmes tónus lesz a parlamentben.

Nem kell megijedni

— Az igazolási vitát nyugodtan fogjuk végighallgatni. Ha tényleg visszaélés történt valahol, úgy azt orvosolni fogjuk. De nem szabad érzékenykedni és senki se ijedjen meg a támadásoktól.

Nem vitatkozni, hanem szavazni kell

— Iorga őszinte és világos szavai után — mondotta a belügyminiszter — nekem nincs sok mondanivalóm. Meg fogjuk valószínűsíteni a programunkat, anélkül, hogy klubéletté degradálnók le a parlamenti életet. A házszabály szerint önöknek most meg kell választani a korelnököket, azután a bizottságokban el kell végezzék a választások validálásának a munkáját.

— A kormány — folytatta Iorga — vissza fogja állítani a rendet és a tekintélyt. Megértett hirdettünk mindenkiel szemben, de az igazságszolgáltatási hatóságok meg fogják büntetni mindazokat, akik az államot megrabolták, bárkik is legyenek azok. Az önök segítségével helyre fogjuk állítani a jó modort és az európai tónust mindenkiel szemben.

— A szekciókban — tanácsolta Argetoianu a többségi képviselőknél — ne vitatkozzanak, ne töltsék az időt hiábavaló diskussziókkal, hanem szavazzanak. A rendkívüli ülészakot legfeljebb négy hét múlva le kell zárjuk, addig sok a dol-

(Folytatás a 4-ik oldalon.)

Akik eljöttek és akik otthon maradtak
Nemesen jelen a megnyitó ülésen a magyarpárti képviselők, a kommunisták és a lupisták. Lupuék be is jelentették, hogy demonstratív szándékkal fognak távolmaradni az ünnepélyes aktusról, ezzel is dokumentálni kívánván, hogy az új parlament a választási erőszakosságok jeleiben született meg. Hiányzik az ünnepélyes ülésről Stere markáns feje is, míg a szociálisták megválasztott képviselői hiánytalanul megjelentek. A nemzeti pártot viszont teljes létszámban volt fel. Maniuvra az élén. Ott van a nemzetiparasztpárti képviselők között Krisan volt alminiszter is, aki csak szombaton szabadult ki a brassói ügyészségtől. Fognázból és emiatt ő a primadonnája a megnyitó ülésnek. Természetesen nem hiányoznak a folyosóról a cuzista képviselők sem, akik külön szigeteket alkotnak. Czuzán és Cătuneanun kívül ismeretlen arcok. Van közöttük egy parasztruhás fiatal falusi legény is.

A liberálisoknak és a németeknek nincs „cédulájuk“

Bent az ülésteremben rendezkednek a honatyák. Keresgélnek a helyeiket. Eddig minden párt maga válogatta ki a pad-sorokat, a Jorga-kormány azonban ebben a kérdésben is rendet teremtett. . . Cédulák jelzik, hogy az egyes pártokat melyik pad sorok illetik meg. A nemzetiparasztpárti padokat összekeverték egy kicsit a seversceanusokkal, mögöttük következnek a magyarpárti padok, a zsidók és legvégül a kommunisták. A liberálisok és a német képviselők hiába keresik a cédulájukat. A kormány az ő számukra nem gondoskodott pad sorokról, egyszerűen bekebelezte őket a kormánypártiak közé. Péltizenkét órakor szüzek ágyulövés hirdette, hogy a király elindult a palotájá-

KREM
A PENGET AZDASÁGOS
DHESEN-
ESTI SMARJANA
SOR
OPAI
14.
erekeknek. —
Hangverseny,
nyű és román
17.30: Rádió.
19.40: Rádió
zene. 21.15:
etika. 10: Is-
ház tagjaiból
ve. 14: Gram-
számára. —
(Egyházi ka-
cula előadása.
magyar közép-
versenye. —
11. 21.15: Kár-
bet énekesnők
áth Gyula ci-
tar.
20.15: Wal-
falda Salva-
seye.
Imre Csikágó
táncezene.
20.30: Bizet
hangverse-
kus hangver-
ongorán. 23:
verseny.
17: Rádió-
18.45: Elő-
Rádió sze-
20.45: Zon-
nczene.
zikvartett. —
Rádió nők
felolvasás. —
zenekara. —
19: Rádió
imlich Lajos
20.30: Az
zenekar Dob-
tána grammo-
zene.
ngverseny. —
e.
zongoramű-
os Denevér c.
elhető legol-
ári olvasz-
RT
pen.
erlőknek 10
ok. Ugyanitt
pihe olesón
mu
Cuza Voda 6.

A csalárd bukás vádja alól felmentették, de hitelezési csalás címén újra perlik a Landesmann és Weisz cég utódját

A feljelentés szerint Ostian Róza eladta a cég összes aktívait, lánya nevére házat vásárolt, de egy lejt sem adott a hitelezőknek. Pénteken ítélik a törvényszék az érdekes perben

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék első szekciója előtt hétfőn egy hat év óta huzódó hitelezési csalás főtárgyalása zajlott le. Hat évvel ezelőtt a kolozsvári piacon nagy feltűnést keltett a Landesmann és Weisz-cég fizetésképtelensége. A cégnek nagy forgalmat lebonyolító textil-árkereskedése volt és a főüzletén kívül a Reclama fióküzlet is ismert vásárlási forrása volt a piacnak. A Landesmann és Weisz-cég 4 millió 800 ezer lej passzívával fizetésképtelen lett és bár a két üzlet aktívái mintegy 5 milliót tettek ki, fizetési kötelezettségeinek csak 50 százalékos kvóta mellett tudott volna eleget tenni.

Ostian Róza átveszi a céget

A hitelezők és a cég között az egyezkedési tárgyalások javában folytak, amikor Ostian Róza asszony személyében vevő jelentkezett, aki hajlandónak bizonyult a cég aktívumát átvenni és jelentékeny vagyonnal garantálta a hitelezők kiegyenlítését. Osteanné egy villa, 7 és fél hold birtok és 1 millió lej készpénzgaranciát nyújtott, amely utóbbi a kamatokkal együtt 1 millió 300 ezer lejt tett ki. Ez a garancia biztosíték volt arra, hogy a hitelezők meg fogják kapni az 50 százalékos kvótát. Landesmann és Weisz így kiváltak a cégből, amely Ostian Róza tulajdonába ment. Az asszony irányítása mellett azonban az egyezkedési tárgyalások hamar megszakadtak és a fizetésképtelenségből csőd lett.

Az első vád: csalárd bukás

A bonyodalmas csődeljárás során a kolozsvári ügyészség csalárd bukás címén megindította az eljárást Ostian Róza ellen, akire azonban ez a vád nem bizonyult be és így a törvényszék a vád és annak következményei alól felmentette. A Landesmann és Weisz-cég utódjának az ügye így már-már feledésbe merült a nagyközönség előtt, de még élénken él a hitelezők emlékeztében, akik sűrű idő-körökben jelentkeztek, de nagyon kevés sikerrel. Az 5 millió lejt kitevő aktívumból a hitelezőknek csak kis hányadát egyenlítették ki Ostian Róza, miért is a hitelezők, különösen pedig a külföldi gyárak újabb eljárását helyezték kilátásba ellene.

A külföldi hitelezők közül az olasz selyemáru és cérnagyárak dr. Bartha Ignác ügyvédet bízták meg azzal, hogy az ügyben a törvényes lépéseket megtegye. Dr. Bartha Ignác nemrég hét olaszországi cég megbízásából hitelezői csalás címén feljelentést tett a kolozsvári ügyész ségen Ostian Róza asszony ellen. A feljelentésre azonnal megindult az új eljárás, melynek tárgyalása hétfőn zajlott le a törvényszék előtt.

Az új tulajdonos eladja az aktívumot

Az első szekció dr. Pastia törvényszéki tanácselnök elnökletével tartotta meg a tárgyalást. Az ügyészi széklet Colfescu ügyész foglalta el, a magánvádat dr. Bartha Ignác képviselte, míg Ostian Róza védelmét Saragia ügyvéd látta el. A tárgyalás során feltűnést keltett Landesmann vallomása, aki hangsúlyozta a törvényszék előtt, hogy Ostian Róza tekintélyes vagyonával garantálta a hitelezők kiegyenlítését és így jutott a jóforgalmu üzletek birtokába, melyek a hitelezők ki-elégítése után szép megélhetési alapot biztosíthattak volna. A tanu nem volt már érdekelve a cégnél, amikor a csődöt megindították, de azt tudja, hogy a cég aktívumaiból ki lehetett volna egyenliteni a hitelezőket. Osteanné azonban eladta a villáját és földjét, amelyekkel garanciát vállalt, azonkívül pedig leánya nevére értékes telket és házat vásárolt.

Öt évet kér az ügyész

Colfescu ügyész vádbeszédében nyilvánvalónak találta a hitelezői csalás esetét. Ostian Róza a súlyosan érdekelt hitelezők kijátszásával biztosította magának és családjának megélhetését. A törvényszéknek példás büntetést kell alkalmaznia. A

román törvényszékek ítélete — mondotta az ügyész — rendszerint kedvezőek a vádlottakra. Az ilyen enyhe ítéletekkel a törvényhozás nem éri el azt a célt, hogy a bűnöst jobb utra térítse. Különösen a kis-kaliberű bűnözőkkel szemben súlyosabb ítéleteket kellene alkalmaznia a törvényszéknek. Ilyen esetnek tartja az Ostian Rózáét is és kéri a maximális büntetés megállapítását, amely a büntetőtörvénykönyv szerint öt évi fegyház.

Dr. Bartha Ignác magánvádló azzal a bejelentéssel kezdte, hogy az olaszországi cégektől eredeti meghatalmazása eltűntek az irattárból. Felhívja erre a törvény-

szék figyelmét. Ezután bejelenti, hogy hét olaszországi gyár mintegy 30 ezer lira visszatérítésért perelte be Osteannét. A bűnügyi tárgyalás ítéletétől teszi függővé, hogy ezt a kinnlevőségét a vádlotton polgári uton hajtsa be.

Saragea védőügyvéd hivatkozott az első törvényszéki ítéletre, mely felmentette Osteannét a vád és következményei alól és hangsúlyozta, hogy Osteanné esetében nem állhat fenn a hitelezői csalás vádja. Felmentő ítéletet kér.

A törvényszék június 18-ra, péntekre halasztotta el az ítélet kihirdetését.

Közmunkát a munkanélkülieknek

A minisztertanács legújabb feltűnést keltező rendelkezése

Bucuresti-Bukarest, június 15. A Monitorul Oficial 33. száma közli a minisztertanács határozatát, a munkanélküliek foglalkoztatását illetően.

E határozat szerint mindazon szerződésekből, amelyeket az állam, a megyék és községek különböző munkálatok teljesítésére vállalkozókkal kötnek, elő kell írni, hogy a vállalkozó köteles a neki adott munkát legalább 35 százalékban a munkaügyi hatóságok által ajánlott munkanélküliekkel végeztetni. Ezeknek a munkanélkülieknek a vállal-

kozók kötelesek ugyanolyan munka- és bérfeltételeket biztosítani, mint többi munkásaiknak.

A minisztertanácsi rendelet utasítja az állami, megyei és községi, illetőleg városi ügyészi hivatalokat, hogy felelős ség terhe mellett gondoskodjanak a rendelkezésnek a végrehajtásáról, tehát ne véleményezzék egyetlen közmunka szerződést sem, amely a munkanélküliek alkalmazásának a kötelezettségét nem írja elő a vállalkozónak.

A „Nautilus” gépei felmondották a szolgálatot

s ezért egyelőre le kell tennie az északsarki ut megkezdéséről

London, június 15. A beérkezett szikratávíró-jelentések szerint a Nautilus gépei felmondották a szolgálatot s a buvárhajó ide-oda hanyódik a viharos óceán hatalmas hullámverésében.

Két amerikai hadihajó közelébe jutott a Nautilusnak s ezek fogják átvenni az amerikai petróleumtankhajótól a tengeralattjáró Angliába vontatásának feladatát, mielőtt a szélrohamok alábbhagynak s a víz felszínén a hullámzás csendesül.

A Nautilus rádiója a kisegítő gépek bekövetkezett defektusa következtében nem adhat újabb rádió-jelentéseket.

London, június 15. A Roosevelt óceánjáróról közlik rádió, hogy a Nautilus motordefektusa rövid időn belül ki nem javítható s ezért egyelőre le kell tennie az északsarki ut megkezdéséről.

A buvárhajó vontatókötélén egy gözös, egy tankhajó és egy hadihajó kíséretében közeledik Anglia partjai felé.

Hat év után derítették fel egy juszticimordot,

mielatt az ártatlan vádlott meghalt a fegyházban

Bécs, június 15. A Salzburg-bajor határmenti vidék lakosságát izgalomban tartja egy megdőbbségtől juszticimord felderítése. 1925. év elején Bad Reichenhall közelében meggyilkoltak egy 18 éves leányt. A gyilkosság gyanúja annak idején Hilpert Balázs 25 éves munkásra, a lány szeretőjére irányult. Hilpert a bíróság elé került és annak ellenére, hogy a vizsgálat és a tárgyalás folyamán állandóan ártatlanságát hangsúlyozta, a gyanuokok alapján halálra ítélték. A halálos íté-

let kegyelmi uton életfogytiglani fegyházra változtatták át. Hilpert három évet töltött a fegyházban, ahol megbetegedett és meghalt. Még halálos ágyán is ártatlanságát hangsúlyozta.

Hilpert védője, aki meg volt győződve a munkás ártatlanságáról, nem hagyta annyiban a dolgot és sikerült bebizonyítania, hogy a vád koronatanui, akiknek vallomásai alapján Hilpertet elítélték, nem mondtak igazat a bíróság előtt. Ez a két tanu Ernst Hofer Lajos és Anna voltak, akik egy

Megmenekül

egy kínos operációtól, ha

HAEDENSAT

használ, amely az ARANYÉRNEK egyetlen biztos ellenszere. Nem reklám, nem ámitás, egyetlen próba meggyőzi Önt erről. Több ezer elismerő levél. Kapható minden gyógyszerárban és jobb drogériában. Romániai vezérképviselet: ROYAL drogéria M. Rózsa Rt. Cluj.

Astoria Szálloda

ORADEA (NAGYVÁRAD)

Bémer té, a Színház mellett. Közpon fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Figyelmes szolgálat. Olcsó árak. Folyó évi JUNIUS HÓ 15-én MEGNYILT

házban laktak a gyilkossággal vád munkással. Az ügyvéd sürgetésére két ember ellen megindították az el rást hamis tanúzás címén. Ernst Hofer Lajos most töredelmes vallom tett és beismerte, hogy a leányt ves kedés hevében ő ütötte agyon. A h testet bevitte abba a szobába, amely később belépett Hilpert, aki ilyen don keveredett a gyilkosságba. A vá di tettest most hat év után letartózták s elrendelék a gyilkossági per rafelvételét.

Palesztina zsidósága tiltakozik az ellen, hogy a népszámlálási politikumot csináljanak

Jeruzsálem, június 15. A palesztin kormány — amint arról az Uj Kelet is hírt adott, — népszámlálást rend el. A népszámlálási bizottság tagjai már ki is jelölték, de a bizottság munkáját egyre halasztják és pedig azért mert az arabok azt követelik, hogy a zottságba hat arab embert jelöljenek ugyanakkor, amikor a zsidók csak taggal vannak képviselve.

A zsidók az eddigi számaránytól al ha fognak eltérni, jöllehet a képviselő arányszámának a zsidók nem tulajdonítanak nagyobb jelentőséget. A zsidó vezetőköröknek az az igyekezetük, hogy a népszámlálás rovatait ne szerkesztés meg tendenciózusan olyan kérdéseket, amelyek befolyásolhatnák a népszámlálás adatait.

A kormány tehát főlészólitja a zsidókat, hogy küldjenek haladéktalanul különböző testületek részéről képviselőket a népszámlálási bizottságba. Zsidó részéről az ügyezők, hogy a népszámlálás kérdésében egységfrontot hozzanak létre. Az Agudát meghívták, hogy ebben az ügyben a Jewish Agency executivejének és a Waad Leumivel tanácskozáskor folytasson. Kényes problémáról a palesztinai népszámlálásnak a jelektulajdonra vonatkozó több rendelté li kérdés. Hivatalos körökben az a vélemény, hogy a népszámlálás becses információkat fog szolgáltatni a lakosság földnélküliségéről. Zsidó körök viszont azon a véleményen vannak, hogy ezek a kérdések tisztára politikai tendenciájuk. A zsidó vezető-férfiak sok nem elleneztek annak alapos és megbízható megállapítását, hány földnélküli arab él az országban, de kifogásolják, hogy az egész népszámlálási apparátus e kérdés megválaszolására legyen beállítva. Ez félrevezetésre és hamis beállításra vezethet.

Vasárnapi kirándulások

A „Hitachdut Haavoda” kolozsvári dési és többi vidéki csoportjai folyó június 21-én majálissal egybekötött konferenciát tart a Szamosujvár melletti Kérfürdőben, melyre ezton meghívja barátait. Autóbusz a jelentkezőket kivisz. Jelentkezni lehet a H. H. helyiségében minden este, szerda estig bezárólag Str. Jasiilor (Nagyszamos ucca) 14.

A Magánalkalmazottak vasárnap, június 21-én kirándulást rendeznek a régi Zichy-barlanghoz. Autóbusz-költség személyenként 130 lej. Indulás reggel 4 órakor az Unió ucca 21. elől. Vérdépeket szívesen látunk. Jelentkezni lehet csütörtök este 8 óráig a Magánalkalmazottak irodájában (Unió ucca 21. udvarban balra), vagy pedig Czizig Lajos (Szabó Jenő-cég).

asizmus — an

Olasz kozik nosits

sidó tábornokok, f

Róma, június 15. Alfred Rocco igazságügyi és kultus miniszter fogadta a Zsidó munkatársát, aki elhivatkozott a zsidóságra és az olaszországban való jogi helyzetére.

A legteljesebb

— Olaszországnak a V

ent megegyezése után a

ális és általános helyze

megjavult. Olyan jogok

ottak a zsidók, amelyek

zni voltak kénytelenek

ött most már elismerik

ágok is a rabbi előtt tö

ötéseket. A fasiszta ko

olgozott és nemrégén é

statum, amely garantálja

közösségeinek szabad

munkáját, sokban hozzá

lasz zsidóság konszolid

statutum egyébként a z

és elismerésével találko

ogadták. A konkordátu

speciális törvényt bocsa

italia nem-katolikus fele

a legteljesebb vallás

garantálja. Mindezek

most már szabadon é

gyakorolhatják vallásuk

ig az összes adminisztr

ai állásokat betölthetik

arra képesítésük van.

Nemeso

Rocco miniszter ezután

hogy immár nemcsak pa

hetőség arra, hogy a ner

kezeshez tartozók elnye

szasabb állami állásokat.

Zsidó körökben magas állásokat

mint más felekezetek tag

nyében magas állásokat

eni. A zsidók közül nem

di Muggiat Bari tartom

vezettek ki, míg a

felsőbb bíróság elnöke B

ona szintén zsidó. A zsi

men már régebben elők

tenek be és ezentul min

mes zsidó tudós méltó h

gy a közigazgatásban.

közoktatás terén.

A miniszter nagy elis

Itália zsidóiról. Róma e

Női, férfi ruhákat igen olcsón fest tisztít

CZINK, Cluj

Fürdőruhában, valamint nemű és selyemharisnyában, mint olcsóságban „ELBE” Cal. Re és „HARISNYA” Cal. Reg. Ferdinand 29. Egy kis éret mindent

Szálloda (GYVÁRAD) — antiszemitizmus nélkül

Olaszország igazságügyminisztere tiltakozik, hogy a kampóskeresztesekkel azonosítsák a fasizmust

Róma, június 15. Alfredo Rocco, Itália igazságügyi és kultuszminisztere, a napokban fogadta a Zsidó Távirati Irodák munkatársát, aki előtt érdekesen kiemelt a zsidóságnak a fasiszta táborokban való jogi helyzetéről.

A legteljesebb vallásszabadság — Olaszországnak a Vatikánnal történt megegyezése után a zsidóság morális és általános helyzete lényegesen megjavult. Olyan jogok birtokába jutottak a zsidók, amelyeket eddig nélkülözni voltak kénytelenek. Többek között most már elismerik a polgári hatóságok is a rabbi előtt történt házasságok érvényességét. A fasiszta kormány által kiadott és nemrégben életbe lépett jogszabályok és nemrégben életbe lépett jogszabályok, amely garantálja Itália zsidó jogainak szabad fejlődését és munkáját, sokban hozzá fog járulni az ország zsidóságának konszolidálásához. Ez a jogszabály egyébként a zsidó körök teljesebb elismerésével találkozott és hálával fogadták. A konkordátum lezárásával speciális törvényt bocsátottak ki, amely Itália nem-katolikus felekezetei számára a legteljesebb vallási szabadságot garantálja. Mindezek a felekezetek most már szabadon és nyilvánosan tevékenykedhetnek, hűvek pedig nem nevezhetők az összes adminisztratív és politikai állások betöltésére, amennyiben zsidó származásuk van.

Nemcsak papíron... Rocco miniszter ezután hangsúlyozta, hogy immár nemcsak papíron van leírva a zsidóság arra, hogy a nem-katolikus felekezetekhez tartozók elnyerhetik a legmagasabb állami állásokat. Zsidók éppúgy, mint más felekezetek tagjai a közeljövőben magas állásokat fognak betölteni. A zsidók közül nemrégiben Leopold Muggiat Bari tartomány főügyésze neveztek ki, míg az anconai legfelsőbb bíróság elnöke Rafaelo de Anzolin szintén zsidó. A zsidók az egyetemeken már régebben előkelő állásokat töltöttek be és ezentúl minden arra érdeklődő zsidó tudós méltó helyet fog kapni a köznevelésben, mint az olasz köznevelésben.

A miniszter nagy elismeréssel beszélt Itália zsidóiról. Róma egyetemén a ke-

reskedelmi jogot egy zsidó tudós adja elő. A jogi élet számos egyéb területén is szép számban vannak képviselve zsidó tudósok. A közelmúltban az egyetemi docensek habilitálására összeállított bizottság majdnem teljes egészében zsidó tudósokból állott. Caesare Vivante professzor, aki az olasz kereskedelmi jognak kimagasló ismerője, nemrég ment nyugalomba és ebből az alkalomból nagy ünneplésben részesült, természetesen a kormány is képviseltette magát ezeken az ünnepeken.

Zsidók az olasz hadseregben Feltűnően nagyszámban vannak zsidók az olasz hadseregben. A zsidó Luigi Segre Puglieze tábornokok a stratégiai taktika kimagasló teoretikusai. Rajtuk kívül azonban egyéb katonai besorolásban is vannak kimagasló tehetséges zsidó tisztok. A csapatvezetők között is sokan tűntek ki bátorságukkal és önfeláldozásukkal, különösen a világháborúban.

Az újságíró kérdést intézett a miniszterhez, hogy miképpen ítéli meg a külföldi fasizmust, amely tudvaleg a fajelméletet vette politikai alapjául. Rocco miniszter így felelt:

Nincs fajprobléma — Itáliában nincsen fajprobléma. Ez az ország az, amelyben évszázadok, sőt évezredek óta keveredtek különböző né-

pek és fajok. Kulturális tekintetben Itáliában a különböző fajták keveredése teljesen végre van hajtva. Az olasz fasizmus, mint nemzeti mozgalom egyáltalában nem helyezkedik a fajviszonyok szempontjaira. A fasiszta kormányzat megvetendő balitéletnek minősít mindenféle faji kérdést. Ebben a tekintetben tehát szöges ellentétben áll a hitlerizmussal.

A miniszter ezután kitért a zsidó elemi iskolai oktatásra és kijelentette, hogy Itáliában a zsidó elemi iskolák teljesen egyenrangúak a többi iskolákkal. Ő maga intézkedett több esetben, hogy a zsidó iskolák kiépíthessék saját oktatási rendszereiket. Megengedte nekik, hogy saját tankönyveiket használják és ne legyenek kénytelenek olyan tananyagot felhasználni, amely nem tartozik szorosan a zsidó közoktatás eszköztárához.

hányan veszítették életüket a pánikban. A hajó sorsáról eddig újabb jelentések a zivataros légköri viszonyok miatt rádióon sem érkeztek. A Guilbert 570 utast szállított ezen az útvonalon. Párizs, június 15. St. Nazairéből több mentőhajó indult ki a példátlanul viharos tengerre a Guilbert kirándulóhajó katasztrófájának hírére. Eddig mindössze egy mentőhajó tért vissza

fedélzetén a Guilbert nyolc kimentett utasával. Sem hajót, sem hajóroncsot a mentőhajók nem találtak. Még 354 utas hiányzik. Két újabb segélyhajó felismerhetetlenségig összeroncsolt holttestekkel tért meg. Ugy látszik, a hihetetlen erejű szélrohamok sziklazátonyhoz verték a hajót s így következett be elsüllyedése.

Egy francia kirándulóhajó hátborzongató katasztrófája

Ötszáznegyven utas közül még 354 hiányzik. Még nem tudják, hogy hányan veszítették életüket

A Heimwehr hadat üzen Vaugoinnak

Steidle nem ismeri el az osztrák kormány felvonulási tilalmát

Bécs, június 15. A Heimwehr kereken megszervezett vasutasok tegnap Bécsben gyűlést tartottak, amelyen dr. Hueber Heimatblock-képviselő hosszabb belpolitikai beszédet mondott. Dr. Hueber a polgári pártok ellen foglalt állást, élesen kritizálta a kormányt és különösen Vaugoin hadügyminisztert támadta, aki szerinte lehetetlen magatartást tanúsított a felvonulási tilalom kérdésében. Dr. Hueber beszéde alatt a gyűlésen megjelent vasutasok állandóan ezt kiabálták: „Pfuj, Vaugoin!” Az osztrák kormány felvonulási tilalma egyébként nagy izgalmat váltott ki a tiroli Heimwehrben, melynek élén dr. Steidle áll. Dr. Steidle lapjában vitatkozott a felvonulási tilalomról és kijelentette, hogy Tirolban a felvonulási tilalom nem érvényes. A tiroli Heimwehr nem veszi tudomásul a felvonulási tilalomról szóló kormányrendeletet és meg fogja tartani tervezett felvonulásait. Politikai körökben és dr. Steidle fenyegetőzését nem veszik túlközményen és a belügyminisztériumban rámutatnak arra, hogy az osztrák kormány valamennyi tartományi főnöknek megküldötte végrehajtás céljából a felvonulásait. Politikai körökben dr. Dr. Stumo, Tirol tartományi főnöke a rendeletet ugyancsak megkapta és Bécsben bizonyosra veszik, hogy a rendeletet dr. Steidlevel szemben is alkalmazni fogják. Egyébként is dr. Rintelen, Stájerország tartományi főnöke, a Heimwehr-képviselők által hozzáintéztetett kérdésre kijelentette, hogy az osztrák alkotmány értelmében a tartományi kormányok az oly kérdésekben, mint amilyen a felvonulási tilalom, alá vannak vetve a szövetségi kormány utasításainak.

Egyre jobban menekül a külföldi tőke Németországból

Angliában bizakodással állapítják meg, hogy a bankráta emelés megállította a tőke menekülését, de az amerikai hitelezők újra többszáz millió márkát hoztak vissza Németországból

London, június 15. Angol pénzügyi és gazdasági körökben a legelőkelőbb figyelemmel kísérik a németországi eseményeket. Általában bizakodó és reménykedő a hangulat. Nem hiszik, hogy Németország ki ne kerülhetné az államadósságot. Teljes elismeréssel vannak a birodalmi bank pénzügyi politikája iránt s biztosra veszik, hogy a kétszázalékos bankrátaemelés erőteljes szabályozást fog tudni állítani a tőkemenekülés ellen. Egyébként tegnap a német centrum pártja a hannoveri Hildesheimben gyűlést tartott, amelyen Brüning kancellár és Stegerwald birodalmi közlekedési miniszter beszámoltak a politikai helyzetéről. A párt megállapította, hogy bár az új szükségrendelet több intézkedésével nem ért egyet, a birodalom érdekében valóban tartja a kormány további támogatásban részesíté-

sét. A centrum is követeli a jóvátetelek új rendezését. A párt egyébként elutasító álláspontot helyezett ki a birodalmi gyűlés összehívását célzó törekvésekkel szemben.

Egyidejűleg a német birodalmi kormány elküldötte Lengyelországnak a breslauer Stahlhelm-tüntetés ügyében hozzá juttatott lengyel jegyzékre választ. Beavatott helyen közölték a sajtóval, hogy a válaszban a német kormány leszögezte azt a tényt, hogy a tüntetéstől hivatalos körök távol tartották magukat. A jegyzék hangoztatja, hogy a lengyel kormány sem szokta megakadályozni a társadalmi szervezetek demonstrációit s ezért a birodalmi kormány sem igyekezett a Stahlhelmet befolyásolni. A német helyzettel kapcsolatban különben pesszimistikus megítélésnek ad tápot az a körülmény, hogy

az utóbbi napokban amerikai hitelezők többszázmillió márkát rövidlejáratu hiteletként hoztak vissza Németországból. A Young-kölcsön Newyorkban 63-as árfolyamon áll.

Figyelem!

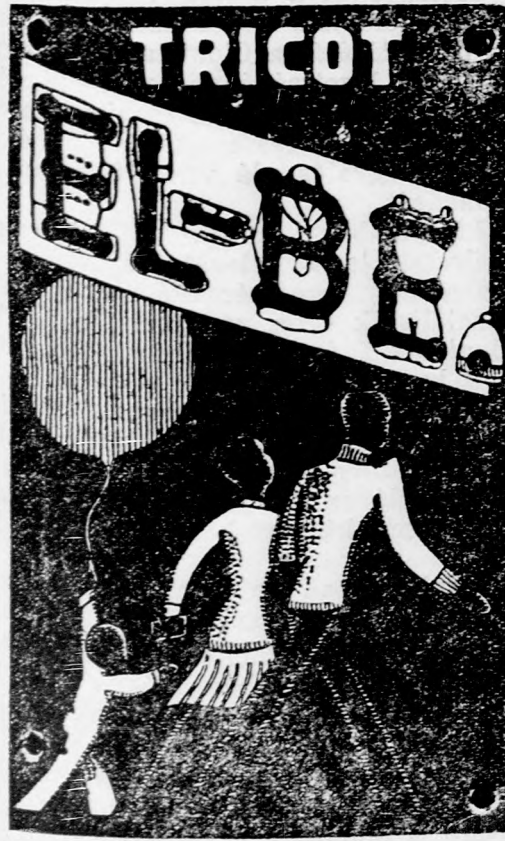
Módomban van az elképzelhető legjobb árban szállítani, nyári olvasztásból

LIBAZSIRT

a saját bődönömben. Viszonteladónak, fürdőbőrleknak 10 százalékos engedményt adok. Ugyanitt a legprimább libatoll és pihe olcsón kapható.

Friedmann Samu

ORADEA-NAGYVARAD, Cuza Voda 6.

Fürdőruhában, valamint selyem fehérnemű és selyemharisnyában, úgy minőségben, mint olcsóságban, vezet az

„ELBE“ Cal. Reg. Ferd. 19 és „HARISNYA-HÁZ“ Cal. Reg. Ferdinand 29. (kis hid mellett) Egy kisérlet mindenképpen meggyőző

Andulások

oda" kolozsvári portjai folyó h... kötött konferen... ár melletti Kér... on meghívja ba... tkezőket kivisz... H. helyiségébe... stig bezárolag... nos ucca) 14.

nk vasárnap, ju... rendeznek... Autóbusz-költ... ej. Indulás reg... ca 21. elől. Ven... Jelentkezni le... ág a Magánal... (Unió ucca 21... pedig Czigler

„Cluj“

Cuza professzor az elnöki székben

(Első oldali cikkünk folytatása)

gunk, nem szabad a mandátumok igazolatása során hosszu vitába belemenni. En például a költségvetés verifikálásának megszavaztatását kérem önöktől. Sikerkült nekem hárommilliárd lej megtakarítását elérnem és remélhetőleg további megtakarításokat fogunk tudni még végbeinni.

Baj van a korelnöki székben

Ezzel a többségi képviselők érkeztele véget is ért. A képviselők bevonultak a nagy gyűlésterembe, ahol megkezdődtek az első parlamenti ülések szokásos formalitásai és pedig legelőször a korelnök megválasztása. Rendes körülmények között nem szoktak túlságosan kapdosni a korelnöki méltóság után, ami ugyan nagy titulus, de azzal a teherrel jár, hogy legelőregebbnek kell lenni hozzá. Most azonban már hetek óta nagy csata folyt a lapok hasábjain a korelnöki méltóság körül. Cuza körömszakadtáig bizonygatta, hogy a korelnök csak ő lehet, mert pontosan három hónappal öregebb Racovita generálisnál és meg is ígérte, hogy születési bizonyítványával felszerelve fog bevonulni a parlamentbe. A vitába beleszólt Mihali Tivadar Kolozsvár polgármestere is, aki kijelentette, hogy ő mindenkinél öregebb és így a korelnök kizárólag ő lehet. Ez volt az oka annak, hogy a korelnök választásra betódultak az összes honatyák az ülésteremből.

Cuza beszad a folyosóról

Bratescu-Voinesti többségi képviselő felállt a pódiumra, bejelentette, hogy a házszabályok értelmében korelnököt kell választani és a kormány erre a tisztségre, mint legelőregebbet Racovita generálist ajánlja. Cuza párthívei ijedten futottak ki a folyosóra:

— Baj van — mondták a vezérnek — Racovitát akarják választani korelnöknek. Cuza nyomban besietett az ülésterembe és szót kért:

— En vagyok a legelőregebb — mondott. Ha az urak a házszabályok értelmében engem akarnak megválasztani elnöknek, úgy állok rendelkezésükre.

Egy pillanatra csend lett, a többségi honatyák még nem tudták, hogy mit akar Jorga. A miniszterelnök intett a kezével, hogy beszélni akar:

— Nem akarja a kormány sem Racovitát öregíteni — mondotta Jorga — sem Cuza-t fiatalítani, hozzájárulunk ahhoz, hogy Cuza legyen a korelnök.

Cuza a korelnöki székben

Cuza felment az emelvényre és annak rendje-módja szerint megnyitotta az ülést. Sorshuzásra kijelöltte a validáló komiszi-

Minden regénynél érdekesebb olvasmány

II. Vilmos császár emlékiratai

ESEMÉNYEK ÉS EMBEREK AZ 1878-1918. ÉVEKBŐL

Ára 160 lej helyett 46 lej

Kapható az Uj Kelet könyvostál: ában. Vidékre 48 lej pénz, vagy bélyeg ellenében portómentes szállítás

Könyvujdonság

TOLSZTOJ

a 20. század mérlegén

Irta: Dr. STERN IGNAC

Ára 40 lej

Előfizetők utólag is fizethetik.

Megrendelhető a szerzőnél: Cluj, Str. Albinei 89. és az Uj Kelet könyvostályában.

szíobá kiküldendő bizottságokat, akiket figyelmeztetett arra, hogy siessenek a munkájukkal, mert a jelenlegi parlamentre igen fontos feladatok várnak, Jorga indítványozta, hogy a parlament tartson naponta háromszor ülést, amihez a házhoz is járult. Majd kiegészítették az elnökséget a fiatalok vezérkarával, Manoilescuval, Georgiuval, Dumitriuval és Mircea Jorgával.

Négy kerékpár szerencsétlenség történt hétfőn Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári mentők ma feltűnően egyforma balesetekhez szállottak ki elsősegélyt nyújtani. A délutáni órákban nem kevesebb, mint négy kolozsvári lakos, két fiatal gyerek és két asszony lett biciklikarambol áldozata. A feltűnő az, hogy a négy eset a város egyazon városrészében, a Mihai-park környékén történt és az sem valószínűtlen, hogy mind a négy szerencsétlenséget egy és ugyanazon bicikli okozta.

A többségi képviselők megfogadták Argetoianu tanácsát

Ezután a validáló bizottságok szétmentek a szekciókba, ahol alaposan megfogadták Argetoianu belügyminiszter tanácsát, nem vitatkoztak, hanem szavaztak. Minden kontesztációt visszautasítottak és így tüneményesen rövid idő alatt csaknem valamennyi megye választását validálták. Még a kommunista mandátumokat is. A validáló bizottságok holnap fogják folytatni munkájukat, amellyel ha elkészülnek, a plénüm elé terjesztik jelentéseiket. Nem kétséges, hogy a plénüm éppen ilyen gőzerővel fogja ledarálni az igazolásokat, akár csak a bizottságok.

A kerékpárszerencsétlenség áldozatai: Dimeny János 5 éves kisfiu, aki a gázolás következtében súlyos koponyatörést szenvedett, Karag József nyolcéves kisfiu, aki csak könnyebb sérüléseket szenvedett, Moldovan Pavelné és Chindris Anna asszonyok, akik közül az egyik lábfcimodást, a másik pedig súlyos belső sérüléseket szenvedett. A rendőrség bevezette a nyomozást a biciklisták kézrekerítésére.

A Népszövetség permanens mandátumbizottsága ma kezdte meg a Palesztina-kérdések tárgyalását

Jizchak Grünbaum a kongresszusi delegátusválasztások eredmények konzekvenciájaként lemondott a lengyelországi cionista szervezet elnökségéről

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kongresszus lázas előkészületein kívül a cionista közvélemény érdeklődése és várakozása Genf felé irányul, ahol a népszövetségi mandátumbizottság tartja ezévi ülését. Az angol kormánnyal folytatott tárgyalások megzakadása elvágta annak lehetőségét, hogy a XVII. kongresszus egy tisztultabb politikai atmoszférában üljön össze, hogy

egy kialakult politikai szituáció bázisán döntse el a jövőbeni cionista politika irányvonalát és az országépítés metódusait. A bonyolult politikai helyzet kétség-telenül megnehezíti a kongresszus feladatát és most a cionista közvélemény a genfi tanácskozásoktól reméli, hogy határozataival hozzá fog járulni egy tisztultabb atmoszféra kialakulásához és számos politikai probléma megoldásához.

Rango, az év nagy eseménye

Ernst B. Schödsack, A „CHANG“ MEGALKOTÓJA.

Szumatra embernemjárta dzsungelében alkotta meg ezt a csodálatos filmet és soha nem látott gigászi jeleneteket, tigrisek, vadbivalyok párbajait örökítette meg hangosfilm számára. Premier: Csütörtökön a Szinkör Mozáiban.

Június 9-én nyílt meg Van Rees elhivete alatt a Népszövetség permanens mandátum-bizottságának huszadik ülésszaka. A bizottság ma, június 15-én kezdte meg a Palesztina-kérdések tárgyalását, amely előreláthatólag három napot igénybe venni. Az angol kormány kérésére a bizottság elnöke, dr. Shiels gyarmatügyi államtitkár, a palesztinai kormány részéről Younk kormányzósági főtitkár vesz részt a tanácskozásokban.

A palesztinai kormány 1930. évi jelentése még nem jelent meg, de minden valószínűség szerint a közeli napokban nyilvánosságra kerül. Az angol kormány e jelentéshez csatolt memorandumát, amelyben a kormány jövőbeni Palesztinai politikáját szabja meg, — csak a Népszövetség kifejezett kívánságára fog nyilvánosságra hozni.

A legujabb eredmény

Az Uj Kelet legutóbbi számában számoltunk a kongresszusi delegátusválasztások részleges eredményeiről, alábbiakban közöljük a választások új eredményeit:

Németországban: a klacionisták 2 (27.3 százalék), revizionisták 1189 (28.4 százalék), Mizrachi 2028 (23.9 százalék), radikálisok 546 (6.4 százalék) szavazatot kaptak. A mandátumok a következőképpen oszlanak meg a szavazárányában: klacionisták 2, revizionisták 1, munkáspártok 3, Mizrachi 2, radikálisok 1 delegátust küldenek ki a XI. kongresszusra a németországi cionista szervezet képviselőiben.

Franciaországban heves küzdelem gyében zajlottak le a delegátusválasztások. Végeredményben Jabotinskyt, revizionisták vezérért választották meg 500 szavazattal a franciaországi cionista delegátusaként, a klacionisták illusztrált jelöltjével, Naiditsch-sal szemben, aki 400 szavazatot, míg a Mizrachi 60 szavazatot kapott.

Belgiumban, a radikálisok támogatásával a klacionisták kaptak egy mandátumot, míg a revizionisták ugyancsak egy mandátumot, a belga cionisták két delegátus küldésére jogosultak.

Csehszlovákiában, a választások eredménye értelmében, a klacionisták az egyesült munkáspártok 2, a Mizrachi 2, a revizionisták 2 és a radikálisok mandátumot kaptak.

Jizchak Grünbaum lemond

Kongresszusi Lengyelországban, az eredményben az egyesült munkáspártok 11, revizionisták 9, Mizrachi 7, Al Emschmar (radikálisok) 5, Eth Livna (klacionisták) 1 mandátumhoz jutottak. Ezek az eredmények világosan mutatják azokat a nagy eltolódásokat, amelyek lengyelországi cionista táborban végbementek.

A lengyelországi delegátusválasztásoknak szenzációs epilógusa van, amennyiben Jizchak Grünbaum, a lengyelországi zionista parlamenti klub elnöke, benyújtotta lemondását a lengyelországi cionista szervezet elnökségéről, azzal az indoklással, hogy a kongresszusi delegátusválasztások eredménye arra mutat, hogy a lengyelországi cionista közvélemény helytelenül az ő politikáját a Cionista Világszervezet politikai bizottságában való részvételéért tartja felelősnek. A lengyelországi cionista szervezet tanácsa a kongresszus után fogja érdekes tárgyalás alá venni Grünbaum lemondását.

Litvániában mintegy 100 helyszínen zajlottak le a delegátusválasztások, amelyeknek eredményeképpen: cionista szocialisták 2, a revizionisták 2, klacionisták 1 és a Hitachduth 1 mandátumot kaptak.

Nyugat-Lengyelországban: A klacionisták 6, a Mizrachi 2, munkáspártok 2, revizionisták 1 mandátumot nyertek.

Bulgáriában: Revizionisták 2, klacionisták 1, munkáspártok 1 mandátumot kaptak.

Egyiptomban és Tuniszban a revizionisták jutottak mandátumhoz.

Svájcban a klacionisták támogatásával Marcus Cohn bázeli ügyvédet, a Mizrachi jelöltjét választották meg delegátusnak.

Kelet-Kaliciában: A munkáspártok klacionisták 7, revizionisták 5 és a Mizrachi 3 mandátumot kaptak.

Lettországban: A revizionisták 2 és munkáspártok 1 mandátumot nyertek.

— Brit hét a párizsi gyarmatügyi kiállításán. Londonból jelentik: Juliusban hét lesz a párizsi gyarmatügyi kiállítás. Erre az alkalomra az angol kormány meghívást kapott a francia fővárosba. A kormány Hendersont delegálja.

A kormány törvény

Az interlmáris

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kormány hivatalába lépés után, mint ok nélküli a városi tanácsokat színezete nem konvenciójainak. Régóta sejtették a városi tanácsok vezetői, hogy a miniszterelnök és miniszter kezét, noha a városi tanácsok polgármestereket a belépése elhárította a kolozsvári felől. A polgármesterek megválasztása ugyancsak lement semmit a városra, mert ma a kormányminisztérium megállt és minden külső egyszerűen felosztott, hogy a kolozsvári urai a délelőtt semmit sem tudtak a Bukarestben tartó polgármester kijelentéséről délelőtt tizenegyre.

Okiratham

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári szekciója néhány héttel ezelőtt Helmann Miksa költő, Nemes Iuon hadsereg dítót perét, amelyben a miniszterelnök és családja részt vett. A hadsereg vezetőjét Helmanntól, a leles vételéről nem négyet. Helmann elhárította, mire Nemesről adott nyugtát, mely a hamis nyugtáért fórumokon megnyert. Helmann erre okirathamot írt.

Tizenöteze magát a

Alb Sándor 15 e m

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A városi tanácsok tragikus öngyilkossági izgalomban voltak. A városi tanácsok vezetői ismert pénzbeszédjüket kívül megrázó körülmények között elhunytak. A városi tanácsok vezetői is megfizetésből nem tudott nyíval is inkább, mert az is pontatlanul írtta meg. Alb, akinek a házáról is kell beszélni, az általa inkasszált lett. Ez a bűncselekmény büntetőtörvénykönyvünkben is meg van írván, és mindezt csupán, mert az Alb Sándor által írt pénzügyi végösszeget meg a tizenöt hónapokon keresztül pótolni a hiányosságai miatt.

Alb Sándor által írt pénzügyi végösszeget meg a tizenöt hónapokon keresztül pótolni a hiányosságai miatt.

A kormánypárti polgármester tudta nélkül törvénytelenül feloszlatták Kolozsvár városi tanácsát

Az interimáris bizottságban nem juttattak helyet a zsidóságnak

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mióta az új kormány hivatalába lépett, nem tesz egyebet, mint ok nélkül feloszlattja azokat a városi tanácsokat, amelyek politikai színezete nem konvenial a kormány tagjainak. Régóta sejtjük, hogy a kolozsvári városi tanács sem kerülheti el Iorga miniszterelnök és Argeoianu belügyminiszter kezét, noha, beavatott körökben arról tudtak, hogy Mihali Tivadar polgármesternek a kormánypartba való belépése elhárította a feloszlátás veszélyét a kolozsvári városi tanács feje felől. A polgármester képviselővé való megválasztása ugylátszik, még sem jelentett semmit a városi tanács számára, mert ma a kormány, illetőleg a belügyminisztérium minden előzetes vizsgálat és minden különösebb ok nélkül, egyszerűen feloszlatta a tanácsot. Jellemző, hogy a kolozsvári városháza jelenlegi urai a délelőtti órákban még semmit sem tudtak a feloszlátásról, sőt a Bukarestben tartózkodó Mihali polgármester kijelentette, hogy neki hét-főn délelőtt tizenegy órakor még meg-

ígerte Iorga miniszterelnök, hogy a tanács feloszlátására nem fog sor kerülni. Ennek ellenére a tanács feloszlátására vonatkozó belügyminiszteri rendelet már hétfőn délelőtt tíz órakor a vármegeyi prefektus birtokában volt. A feloszlátó rendelettel egyidejűleg érkezett meg az interimáris bizottság tagjainak a kinevezése is és pedig elnök: dr. Tatar Coriolan egyetemi tanár, tagjai pedig: dr. Cărpănișan, dr. Bornemissa, dr. Ujvárosi, Chircioași, Filipescu mérnök és dr. Traian Popoviciu orvos, egyetemi magántanár. Külön lapra tartozik, hogy a pártokat meg sem kérdezték az interimáris bizottság tagjainak a kinevezésénél és noha a Zsidó Párt kolozsvári szavazatai meghaladták a 20 százalékot, nem tartották szükségesnek zsidót is kinevezni az interimáris bizottságba. Nem kapott képviselőt a tanácsban a szociáldemokrata párt sem. Minthogy azonban a tanács feloszlátása törvénytelenül történt, nagyon is kétséges, hogy a magyarpartú Ujvárossy, a legigazságosabb táblalábíró, elfogadjja-e megbízatást.

Okirathamisításért két hétre ítélték el egy hadseregszállítót

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirta az Uj Kelet, hogy a kolozsvári törvényszék első szekciója néhány héttel ezelőtt tárgyalta Hellmann Miksa kolozsvári lakosnak Nemes Iuon hadseregszállító ellen indított perét, amelyben előbbi okirathamisítással és csalással vádolta meg Nemes Iuon hadseregszállító takarmányt vett át Hellmanntól, de a tizenégyezer lejes vételárból nem fizetett ki csak négyet. Hellmann ekkor polgári uton beperelte, mire Nemes a négyezer lejről adott nyugtát meghamisította és ezzel a hamis nyugttával a pert az összes fórumokon megnyerte.

Hellmann erre okirathamisításért pe-

relte Nemes, aki erre a tárgyalásra két tanut is hozott. Ezek azt állították, hogy látták, amikor Nemes átadta a pénzt Hellmannnak. A törvényszék azonban nem vette tudomásul ezeket a vallomásokat, annál is inkább nem, mert Kernbach törvényszéki orvosszakértő grafológiával megállapította, hogy a nyugta valóban hamis. Kernbach professzor személyes kihallgatása után a törvényszék okirathamisítás büntetésében bűnösnek mondotta ki Nemes és két heti elzárásra, a perköltségek megtérítésére és a 10 ezer lej kifizetésére kötelezte. Az ítélet ellen a vádlott nyithatóságot, az ügyész sulyosbításért felbevezetett.

Tizenötezer lej hiány miatt mellbe lötte magát a kolozsvári vízművek pénzbeszédője

Alb Sándor 15 ezer lejt „sikkasztott” és mert nem tudott elszámolni, inkább a halált választotta

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A hétfő reggeli órákban tragikus öngyilkosság híre tartotta izgalomban Kolozsvár tisztviselő-retegét. A városi vízművek általános ismert pénzbeszédője, Alb Sándor rendkívül megrázó körülmények között végetvetett életének. Az inkasszáns az adózáti adóval is megcsorbított kicsiny fizetésből nem tudott megélni már annyival is inkább, mert még ezt a keveset is pontatlanul és részletekben kapta meg. Alb, akinek önmagán kívül néhéz családról is kellett gondoskodnia, az általa inkasszált összegekhez folyamodott. Ez a bűncselekménye, amit a büntetőtörvénykönyv sikkasztásnak minősít, egészen minimális összegig terjedt csupán, mert

az Alb Sándor által elköltött hivatalos pénz végösszege nem haladja meg a tizenötezer lejt.

Alb hónapokon keresztül hiába próbálta pótolni a hiányzó összeget és felletéseivel szemben úgy leplezte a

hiányt, hogy a befizetett összegekről szóló nyugták kuponját nem szolgáltatta be. Ilyenformán azonban csak rövid ideig titkolhatta a dolgot, mert felletesei állandóan követelték az elszámolást. Alb Sándor mindent elkövetett, hogy a hiányt pótolni tudja, végül pedig, mikor szombaton szigorúan ráparancsoltak, hogy az összes ellennyugtákat felmutassa, végzetes tette szánta magát. Alb bizonyára félt attól, hogy sikkasztás miatt elveszti állását, sőt megtörténhetet volna, hogy börtönbe kerül.

Tizenötezer lej egy emberéletet követelt hétfőn reggel.

Valamivel hét óra után, hivatalba metetele előtt Alb egy katonai Manlicher fegyverrel mellbe lötte magát.

Az azonnal kiszállt mentők a klinikára szállították a szerencsétlen embert, ahol operációt hajtottak végre rajta. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy

a golyó két milliméterrel haladt el a szív felett és teljesen szétroncsolta az öngyilkos baltüdejét.

Alb egész napon át önkívületben fektült és kihallgatása sem volt lehetséges. Életbenmaradásához egyáltalában nincs remény. A késő délutáni órákban már agonizálni kezdett. Alb egy levelet hagyott hátra, amelyben a hatóságokat értesíti tettének okairól.

Komoly női bajok forrása a hanyagság —

A LYSOFORM használata megelőzi ezt

NÉHÁNY olyan kellemetlen női baj van, amelynek maga a neve megijeszti a nőket. Ezeknek a bajoknak a legtöbbje — amelyek időnek előtte megőregítik a nőt — a hanyagság rovására írható, annak a hamis hiedelemnek, hogy szappan és víz elegendő a női toiletthez.

Lysoform a nők ezreinek biztosítja az egészségét. Ez a híres fertőtlenítőszer, amely garantáltan nem támadja meg a finom, érzékeny szöveteket, szerke a világon a nők mindenütt használják. Megöli azokat a mikroorganizmusokat, amelyek megtámadják a női szerveket akkor, amikor a test ellenállóképesége csökkent és komoly szervi zavarokat okoznak.

Lysoform csakis sötétüld üvegekben kapható. Utasítson vissza minden kimérve ajánlott Lysoformot.

Lysoform

Az egész zsidó közvélemény tiltakozik a naptárreform ellen

Genf, június 15. A naptárreformra vonatkozó munkálatok előkészítésére kijelölt népszövetségi bizottság június 8-án ült össze. Június 9-én a bizottság magához kérte az Aguda és a szombat védelmére alakult liga, valamint más felekezetek képviselőit is, hogy meghallgassák a tervezet naptárreformra vonatkozó álláspontjukat. A gyűlésen részt vett H. Haas professzor, a Népszövetség közlekedésügyi szekciójának igazgatója, egy franciaországi zsidó is. A zsidó bizottság delegációt küldött, amelynek tagjai voltak: Izrael Lévi, Franciaország nagyrabbija, dr. J. H. Herz londoni főrabbi és dr. Th. Lewenstein zürichi főrabbi. A szombat megtartók ligája dr. Mózes Haimson (Newyork), az Aguda pedig dr. Pinchas Kohn rabbit küldte ki.

A francia nagyrabbi beszéde

A zsidó delegáció nevében Izrael Lévi nagyrabbi beszélt. Megköszönte a bizottságnak, hogy immár második ízben adott alkalmat a zsidó álláspont leszögezésére. Kijelentette, hogy a zsidók csak annyiban vannak érdekelve a naptárreform körül, amennyiben az a szombati napot, amely a zsidó vallási élet döntő tényezője, érinteni akarná. A Népszövetség szelleme követeli a népek szellemi és morális érdekeinek védelmét. Kérte tehát a bizottságot, hogy minden olyan javaslatot, amely a blanco-nap bevezetését rendeli el, utasítson vissza.

London főrabbi tiltakozik

Dr. J. H. Hertz, London főrabbi, kijelentette, hogy a zsidó szempont megköveteli a hét napból álló hetet és annak folyamatosságát. Abban az esetben, ha bevezetnék a blanco-napot a rendes évben és két blanco-napot a szökőévben, a szombat mozgó nappá válna, amely sülkövetkezmenyeket vonna maga után. Egy mozgó szombat az egész szentségi nappal szellemét ásná alá és mérhetetlen károkat okozna a zsidó vallási és erkölcsi életben. A naptárreform a zsidóságnak éppen azt a részét érintené, amely a leg-hűségesebben ragaszkodik vallási meggyőződéséhez. A zsidók millióit gazdaságilag tönkretetheti a mozgó szombat. De a többi vallási kisebbségeknél is konfliktusokat idézne elő a blanco-nap. Rámutatott arra a körülményre, hogy 1926-ban, amikor a közlekedésügyi bizottságban szóba került a naptárreform, a bizottság a következőket szögezte le. Mindenki meg egyezik abban, hogy nem lehet semmiféle naptárreformot végrehajtani anélkül, hogy a különböző vallási autoritások ehhez hozzá ne járuljanak. A bizottság a naptárreform kiküldött tagjait arra is instrualta, hogy a mostani viszonyok megváltoztatására ne gondoljanak mindaddig, amíg ezeket a változtatásokat a közvélemény nem kívánja.

A kormányok sem akarják...

— Ismeretes — folytatta Herz rabbi — hogy a blanco-nap kérdésében a vallási autoritások között nem jött létre egyezés. Sem a katolikusok, sem a görögkeleti

egyház vezetői nem járultak hozzá egy eltolódó szombat meghonosításához. A zsidóság pedig már kezdettől fogva élesen állást foglalt ellene. De egyébként sem kívánják általában a blanco-napos naptárt. Ausztria, Belgium, Dánia, Finnland, Németország, Nagy-Britannia, India, Új-zéland és Portugália arra a körlevélre, amelyet ebben a tárgyban 1923-ban intéztek kormányaikhoz, résztint tiltakoztak minden változás ellen, részint kijelentették, hogy nem látják szükségesnek a naptárreformot. Ebből is látható, hogy a reform nem világszükséglet. Amerikában sem lehet konstatalni közóhajt a kalendarium reformjára vonatkozólag. Angliában négyezer kérdőívet bocsátottak ki, amelyek közül azonban mindössze kétszázra választottak; majdnem minden válasz negatív szellemű volt.

Hertz főrabbi beszéde végén felszólította a bizottságot, hogy ne is foglalkozzék a blanco-nap bevezetésével. Hasonló szellemben beszélt dr. Mózes Haimson rabbi, aki kihangsúlyozta, hogy nemcsak Amerika ortodox zsidói, hanem a konzervatív és reform zsidók is abszolút elleneségei a blanco-nap bevezetésének. Bejelentette egyébként, hogy az Egyesült Államok és Kanada rabbiái a népszövetségi tanácshoz petícióit intéztek, amelyben élesen tiltakoznak a naptár mindenféle reformja ellen. A bizottság a felszólalásokat és tiltakozásokat tudomásul vette és legközelebb foglalkozni fog ezekkel.

— A perzsa nők elásták rabságuk szimbólumait. Londonból jelentik: A perzsa feminista nők érdekes felvonulást rendeztek Teherán utcáin. Kétezer nő vett részt a menetben. Elegáns párizsi öltözetben vonultak fel, puderral és ruzssal arukon. A csapat élén haladó nő egy póznára tűzve különös ruhadarabokat vitt: a mohamedán nők számára előirt köpenyt és fátylat. A feminista nők a köpenyt és fátylat kivitték a város végére, majd ünnepléses szertartások között elásták és azután sirfeliratot helyeztek el föltte. A sirfelirat így hangzott: „Itt nyugszik a köpeny és a fátyol: a nők elnyomatásának szimbólumai!”

— Kommunista zavargások az észak-franciaországi Roubaixban. Párizsból jelentik: Az északfranciaországi Roubaixban kommunista zavargások voltak. A rendbontó tömeg több élelmiszeres bódét kifosztott s középületek ablakait kövekkel bevverte. A karhatalom megerősítésére lovasságot vezényeltek ki a zavargási területre. A lovasság megérkezése után támadást intézett a több helyen barrikádok mögül védekező kommunisták ellen. Több sebesülés és számos letartóztatás történt. A rend kezd helyreállani a városban.

Amortizációs kölcsönök lej értékben, 10-40 évi időtartamra folyósítatunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R.-T.
Szép uca 1. (Vidékieknek 20 lejes bélyeg beküldése ellenében válaszolunk.)

a világmárka megóvja Önt a nem betegeségektől.

gyarmatügyi kiállítás: Juliusban biarmatügyi kiállítás: az angol kormány francia főváros delegálja.

Váratlanul szép eredményt produkált az idei Keren Hajjeszód akció

A Keren Hajjeszód delegátusai tovább látogalják az erdélyi városokat

Timisoara-Temesvár, június 15. A Keren Hajjeszód ez évben a megszokottal mintegy két hónappal később indította be az évente szokásos Keren Hajjeszód kampányt. Ennek oka a központi irodának Kolozsvárról Temesvárra való átköltözése volt, melynek időpontja egybeesett az akció beindítására tervezett terminussal.

Ez évben a Keren Hajjeszód jeruzsálemi főirodájának képviselőjében Prof. Julian Silberbusch, a Consiliul Superior igazgatója (Bukarest) és dr. Mordochaj Helfmann, jeruzsálemi orvos látogattak el Erdélybe, akiket két alkalommal B. Karpin berlini delegátus is kísérette. A munka ez évben is, dacára a mind súlyosabbá váló gazdasági helyzetnek és azoknak a cionista politikai körülményeknek, melyek az utóbbi hónapokban igen behatóan foglalkoztatták a világ zsidóságának érdeklődését, kielégítő eredménnyel folyik. A városok nagy része elérte a Keren Hajjeszód tavalyi eredményeit, sőt egyes városok, mint például Lugos, Petrosény, Hátszeg, stb. felül is mulják. Az akció lefolyásának zavartalan- ságát a munka beindításakor az akadályozta, hogy több héten keresztül csak egy delegátus állott Erdély rendelkezésére. Dícséretes és minden elismerést megérdemlő az a támogatás, mellyel a Keren Hajjeszód delegátusait az egyes városok zsidósága fogadja és munkájukban elősegíti. A delegátusok eddig mintegy 30 helységet látogattak meg s az egyéni látogatásokon kívül, melyeket a Keren Hajjeszód érdekében tettek, igen értékes irodalmi, valamint Palesztinával foglalkozó előadásokkal bővítették Erdély zsidóságának az ismeretkörét. Az irodalmi előadások tekintetében Prof. Silberbusch tett nagy népszerűsége szert, aki valóban mély és alapos műveltségre valló formában ismertette Erdély különböző városaiban a legnépszerűbb zsidó írók ismertebb műveit. Dr. Helfmann, aki már tíz év óta Palesztinában él s aki a palesztinai országépítés minden részletének egyik legkiválóbb ismerője, különösen a nagyobb városokban, sorozatos előadásokban foglalkozott az országépítés minden fázisával. B. Karpin különösen a vallásosabb zsidósághoz fért közel, ahol mint az elvontabb zsidó tudományok nagyszerű ismerője ért el igen nagy hatást.

A Keren Hajjeszód munka ez évben nehezebb az elmúlt évek munkájánál. A gazdasági válság, az angol kormányának a cionista törekvésekkel szemben tanúsított politikája, a speciálisan erdélyi Cur Salom ügy, valamint különböző belső körülmények a legnagyobb munka és erőfeszítést követelték meg az új temesvári vezetőség-től és a főiroda delegátusaitól. Azok az eredmények, amelyeket az akció során elérni eddig sikerült, az egyrészt a fentiek, másrészt pedig az erdélyi zsidóság lankadatlan lelkesedésének tudható be. Ebben a Keren Hajjeszód munkát támogató lelkesedésben elsősorban Erdély Wizo-asszonyai jártak elől, de kivették részüket az asszonyok a munkából azon városokban is, ahol Wizo-szervezet nem létezik. A zsidó asszonyok törhetetlen munkakészségének köszönhető, hogy a sok-sok akadályozó körülmény dacára is a delegátusok munkája eredményes lehetett. Szavakkal fel sem mérhető az a teljesítmény, mely a zsidó asszonyok részére egyedül a jövőzött munka jóleső tudatában nyerheti elismerését és kivette részét a munkából az egyes városok cionista és nem-cionista zsidósága is.

Akkor azonban, amidőn elhangzik ez a munkáért az elismerés, nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy voltak városok, ahol székeszsiz és sok tekintetben passzivitás fogadta a Keren Hajjeszód küldötteit. (S itt nem a Cur Salom ügyre célnunk.) Annál szomorúbb ez, mert cionisták részéről nyilvánult meg a székeszsiz és a passzivitás. Nincs értelme annak, hogy közelebbről aposztrofáljuk az alkalommal azokat a városokat, melyekre e sorok célzást jelentenek, azonban az az eredmény, melyet a delegátusok lélekfeszítő munkával minden székeszsiz dacára is elértek, a legeklátásabb cáfolat a passzivitás vélt jogosságára. S el is kell következnie Erdélyben is annak az időnek, amikor le kell számolni azokkal, akik

nek csak cégér a cionizmus, de hosszú évek óta sem anyagilag, sem erkölcsileg aktív munka értéket a személyük nem jelent. El kell következnie annak az időnek, amikor nem lehet a jó cionista, a lelkes Palesztina-barát szerepében tetszelegni s egyidejűleg semmit sem adni, sem munkát, sem anyagi áldozatot nem teljesíteni. A „tabula rasanak“ el kell következnie, hogy az a kép, melyet az erdélyi Palesztina-mozgalom arculata mutat, valódi és az igazságnak megfelelő legyen. El kellett mindezt itt mondani, mert tudni kell mindazoknak, akikre ez vonatkozik, hogy nem lehet kötelességteljesítés nélkül tisztséget hordani. És tudni kell mind azoknak is, akik kötelességet restlos teljesítenek, hogy más mértékkel mérjük a látogatásokat és hogy elkövetkezik a valódi munkatársak összefogásának az ideje is.

Míg a delegátusok és az egyes városok zsidósága megfeszített erővel dolgozott a bevételek felhozása érdekében, addig a

központi iroda munkássága a delegátusok működésének támogatásán kívül magába foglalta a Keren Hajjeszód munkával kapcsolatos összes aktuális kérdések megoldását is. A központi iroda munkássága elsősorban az iroda adminisztrációjának és belső munkásságának átszervezésére, a Keren Hajjeszód jegyzőkönyvvel való kapcsolatot kiépítésére és elsősorban a költségek redukálására irányult. A központi iroda igyekezett minél részletesebben és minél gyakrabban tájékoztatni a Keren Hajjeszód jegyzőket arról a munkáról, amely Erdélyben folyik s amelyet a Keren Hajjeszód Erec Israelben teljesít.

Az új vezetőségnek sikerült a kiadásokat a tavalyi kiadásokkal szemben jelentősen lecsökkenteni, ami minden bizonnyal jó benyomást kelt Erdély Keren Hajjeszód jegyzőinek körében.

A munka folyik tovább. A delegátusok tovább látogalják Erdély zsidó városait, meggyerni azokat az országépítés művének és felvilágosítani őket arról a munkáról, amely a Jisuvban folyik, az iroda pedig már a közeli hetekben kiépíti a jegyzőkkel való közvetlen kontaktust s tájékoztatni fogja őket egy a sajtó útján, mint külön, érdekes tartalommal összeállított brosúrák által az erdélyi munka menetéről.

Anglia is részt vesz a nemzetközi Agrárhitelintézet megalapításában

A bank alapszabályainak kidolgozására kiküldött népszövetségi bizottság megkezdte munkáját

Párizs, június 15. A Népszövetségi Tanács megbízásából megalakult bizottság megkezdte a tervezett nemzetközi Agrárhitelintézet alapszabályainak a kidolgozását. Ugy a bizottság körében, mint a francia politikai körökben rendkívül nagy megelégedést keltett Henderson angol külügyminiszternek az a kijelentése, hogy az angol kormány aláírja a nemzetközi agrár-

bankra vonatkozó egyezményt és a bank alapítókéjéhez aránylagos összeggel hozzá fog járulni. Most már bizonyossá válik, hogy a Népszövetség szeptemberi ülészakán egy Németország, mint a legtöbb semleges állam bejelenti csatlakozását a nemzetközi Agrárhitelintézethez, amelynek megalakítása rövidesen megtörténik.

„Kérem a fiatal leányokat, hogy szerdán ne jöjjenek színházba“

— mondja Somlay Arthur, a Vigszínház világhírű művésze

Cluj-Kolozsvár, június 15. Somlay Arthur, a budapesti Vigszínház nagynevű művésze, a legérdekesebb magyar színész, tegnap Kolozsvárra érkezett és este megkezdte háromnapos vendéjátékát Strindberg Haláltáncában. A budapesti kritika egyhangú ítélete igazolódott be ismét: a Haláltánc tűzerkapitányát egyetlen magyar színész sem tudja oly tökéletesen interpretálni, mint ez az őseredeti, nagy művész.

Ma este Sommerset Maugham híres vigjátékában, a kenyérkeresőben folytatja Kérésünkre, hogy mondjon pár szót a darabról, annyit felelt:

— Mindenkiene ajánlhatom, hogy nézze

meg a Kenyérkeresőt, a Vigszínház legutóbbi nagy sikerét. Ellenben kérem a fiatal leányokat, hogy szerdán este, a Melyik volt? című vigjáték előadására ne jöjjenek el. A darabnak vannak jelenetei, amelyeket nemcsak látni, de előadni sem lehet pirulás nélkül. Pedig A. Bibescu kitűnő drámaíró, bárha nagyon is szabad-szajú.

Igy Somlay. A fiatal leányok tehát jól teszik, ha Somlayt ma este, vagy pedig a szerda éjjeli előadás alkalmával nézik meg, amikor az ártatlan Töltőtől kerül színe bucsulóadásul. A kenyérkereső ma esti előadása előtt Somlay bevezető konferánst is mond.

Keresztretjvények segítségével néhány hét alatt négy millió lejt „keresett“ két berlini „vállalkozó“

Berlin, június 15. A gyors meggyadagolásnak egészen új, de nem egészen veszélytelen módját találta ki Ernst Schön berlini kereskedő és Fritz Kisov gépmunkás. A két férfi a legutóbbi időben hirdetésekkel tett közzé a lapokban, még pedig rejtvények formájában, amelyeket az olvasóknak kellett megfejteniök. A rejtvényekre, amelyek a legcsekélyebb fejtörést sem okozták, de annál nagyobb nyereseményeket ígértek, a megfejtések ezrei érkeztek be.

A „szerencsés“ nyerők kevéssel több széken sokszorosított körlevelet kaptak, amely azt az öröndetes hírt tartalmazta, hogy egy értékes négylámpás rádiókészülékét nyertek. A cím végén az a felszólítás állt, hogy a címzett szives-

kedjék 16 márkát beküldeni a csomagolás és a portódij fedezésére. Természetesen csak abban az esetben, ha igényt tart a rádiókészülékre.

Ki ne tartott volna igényt 16 márkáért egy négylámpás rádióra?

A posta tömegestül hozta a 16 márkás pénzesutalványokat Schönéknek. A készülékek azonban nem érkeztek meg. Ehelyett a nyerők újabb körlevelet kaptak, amelyben az állt, hogy fizessenek még 22 márkát — a négy lámpáért.

Még mindig sokszázan akadtak, akik a 22 márkát beküldték. Egyesek tényleg kaptak körülbelül 8—10 márkát érő kristályos felfogókat, legtöbbben azonban egyáltalán semmit. Végül is töb-

ben feljelentést tettek és kiderült, hogy a Schön—Kisov-féle vállalat bevételei alig néhány hét leforgása alatt több, mint 100.000 márkára rugtak. Az emberi hiszékenységnek igazán nincs határa. A meggyadagolásnak vannak tényleg egyszerű módjai. Kérdés persze, hogy mennyi lesz majd az ötletes vállalat tagjainak bevétele — a Moabitban, ahol jelenleg vizsgálati fogságban ülnek.

A kolozsvári Szépművészeti Akadémia művész-növendékeinek kiállítása

Jó egynéhány éve mult már, hogy a kolozsvári Szépművészeti Akadémia néhány viszonyok között és — a különböző kormányok jóvoltából — állandó bizonytalanságban teljesíti komoly kulturhivatását. Annál inkább elismerésemre méltó, hogy fogvatékos eszközei ellenére, ez a szerény iskola igen komoly tehetségeket hozott felszínre, amiről különösen a vasárnap megnyitott, ezévi növendék-kiállítás tanuskodik.

Egy pár olyan jelentős tehetségű fiatal festő szerepel ezen a növendék-tárlaton, akiknek elhivatottsága kétségen kívül áll. Ezek között első helyen Hajós Imrét kell említeni, akinek kiállított képei között szerepel egy női félték, mely franciásan érzi, nemes vonalakban és formákban gazdag festőiséggel szinte egy kiforrított művészre emlékeztet. Igen értékes talentumnak látszik Papp J., aki nemcsak sötét tónusu olajképeivel kelt feltűnést, hanem egy Remarque-plakátjával is, mely lenyűgöző erejű. Király M. fejei szintén sok tehetséget árulnak el. Abrudán aktja naturalisztikus erővel hat. Berecz Irén kompozícióra való hajlamossága erővel párosul. Brósz I. teljesítményei figyelemreméltók. Fulicea éppúgy ki tudja fejezni magát naturalisztikus formákban, mint expresszionista stílusban. Branisce Olga nemes színészre képe sok formaérzékkel párosul. Herbay fejéin a jellemzetesnek, a megfigyelő-készségnek öröndetes jeleivel találkozunk. Anca szintén tud megleveníteni és ábrázolni. Gajdos László a grafikában mutat kivételes képességeket; ha levetkezi a külső hatásokat, nagyon szép jövőt jósolunk neki. Besztercei Viktor szines üveg-kompozíciója fantáziára és harmónikus színérzékre valló munka. Igen nemes, dekoratív hatású a Hortenzia Hodárnau kompozíciója is. Domsa Flavia bizanti stílusban tartott alkotása ragyogó szinompákkal szór felénk, amelyet duzzadó és érzéki formaérzék hangsúlyoz alá.

A rajz-kiállítók közül Tollas Julia rajzai a legmegkapóbbak, legtöbb készséget és tehetséget mutatók. Sámuel H. Palma férjifeje egy nagyon komoly talentum munkája, aki, ha megfelelő lehetőségei lesznek rá, komoly jövőt biztosíthat magának. Preciz, tehetséges munkát reprezentálnak Moldovan, Molnár Gabriella, C. Munteanu rajzai. A kiállított többi rajzok is mind tehetségre vallóak s ha mégsem említjük meg külön őket, ez főleg technikai akadálynak tudható be, semmi esetre sem a becslétes munka és érdem figyelmén kívül hagyásának.

A jelenlegi növendék-tárlat a szépművészeti iskola fennállása óta a legtöbb igazi értékét reprezentálja, amiben azonban nem kis részük van az iskola áldozatos és rátermett professzorai munkájának; a kiváló Papp Sándornak, Ciupenak, Bogdannak és Ladeának, akinek növendékei néhány figyelemreméltó szobor szerepelnek az érdekes tárlaton. A tárlat megtekintése (sétatéri pavillon) ingyenes és egész napon át megtekinthető.

HIR

Az UJ KELET az eg-
bánsági zsidósá-
Főszerkesztő: Dr.
Felelős szerkesztő:
Bukaresti sze-
Hátszeg Ernő, Str.
Ülkelnk utánnomá-
megjelölésével e

— Hőmérsékletcsök-
dapestről jelentik: A
zet időjárásprognózi-
dél nyugati légáramlás
sékletcsökkenés várha
viharos esőekkel. A hő-
ten ma délben 27 fok

— Házassági ajánlat
klubok királynője“.
Texas Guinam, a new
királynője“, sok munk-
és angol hatóságoknak
egy napig volt szabad
megvárja a hajót, ame-
saságát hazaszállítja.
vel együtt, akik közül
örzött szállodából meg-
hazafelé. Texas Guina-
került európai turné r-
45.000 dollárjába kerü-
utazás előtt az éjjeli
meggyóztatóról, ho-
deg külsejük ellenére
tudnak lenni. Egy Lon-
dag övezemgari, aki
nősült, házassági ajánl-
Guinamnak Le Havre-
nyára puritán ösöktől
nek a szemében az éj-
nője bizonyára mint má-
vel Angolországban és
igazságtalanul és szí-
Hogy lehetővé tegye s-
telepedést Londonban
védelemben részesítke-
kezét és vagyonát az
Mindezeket a dolkokat
írta meg Texas Guina-
kevésbé szentimentális
ajánlat ellenére hajóra.

— Kezdődő érlelme-
szetes „Ferenc József“
alhasi pangást, mint a
megszünteti és a maga-
szállítja. A gyakorlati
vezérei a Ferenc József
lik olyan nagyra, mert
enyhe módon szabályoz-
annya fontos gyomor-
A Ferenc József kese-
tárakban, drogériákban
ben kapható.

— Az annami császár
Párizsból jelentik: Bao-
szár befejezte gimnázium-
és az ősszel a Sorbonne-
ségi vizsgát. A császár
nalmányait, hanem vis-
ba „uralkodni“. Termész-
császárnak semmi té-
nincs, mert hiszen Ann-
nák, amelyet egy Páriz-
lamhivataltok kormány-
szár az európai számít-
éves, annami számítás-
19. Nem kell itt semmi
gondolni. 18 év Anamba
annyit számít, mint Eg-
szemben van egy ré-
mánya, amely szerint mi-
kek, akik a Tet ünnepe-
év második felében szü-
évesnek számítanak, s
jönnek. Így tehát a csás-
korában született.

— Egy uriaszony h-
Június 21-én, vasárnap-
kor a Magyar Színházba
kes és újszerű bemutat-
mutatnak be e címen:
„huszonégy órája“. A re-
jelenetek és képek egym-
lesz, hanem egy roppan-
szórakoztató színjáték,
számottevő kolozsvári u-
ékes szerepkört fog be-
dernebb divatkréciók
egy szellemes és kacagta
között történik. A darab
rendezte, ami egymagába
teljesebb sikerre. A ma-
kivül nagy szerepet v-
Főszerkepet fognak J-
Szele Márton, Thury Z-
tig Vilmosné. Jegyek el-
tőu a színháznál. Hely-
20 és 15 lej.

Válasszátok a „VULTUR“ védjegyű gumitalpu vászoncipőt!

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági sajtóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
 Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Hőmérsékletcsökkenés várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint nyugati és délnyugati légáramlással kisebb hőmérsékletcsökkenés várható, egyes helyeken viharos esővel. A hőmérséklet Budapesten ma délben 27 fok Celsius volt.

— **Házassági ajánlatot kapott az „éjjeli klubok királynője”.** Párizsból jelentik: Texas Guinan, a newyorki éjjeli klubok királynője, sok munkát adott a francia és angol hatóságoknak. Le Havreban csak egy napig volt szabad tartózkodnia, hogy megvárja a hajót, amely őt és egész társaságát hazaszállítja. Jelenleg védelemmel együtt, akik közül ketten a szigorúan őrzött szállodából megszöktek, utban van hazafelé. Texas Guinanak a rosszul sikerült európai turné nem kevesebb mint 45.000 dollárjába került. Kézzel az elutazás előtt az éjjeli klubok királynője meggyőződött arról, hogy az angolok hideg külsejük ellenére szentimentálisak is tudnak lenni. Egy Londonban élő dugdag özvegyember, aki husz évvel ezelőtt nősült, házassági ajánlatot küldött Texas Guinanak Le Havreba. Ennek a bizonyára puritán ösöktől származó embernek a szemében az éjjeli klubok királynője bizonyára mint mártír szerepel, aki Angolországban és Franciaországban igazságtalanul és szívtelenül bántak. Hogy lehetővé tegye számára az állandó letelepedést Londonban, azonfelül pedig védelemben részesíthesse, felajánlotta kezét és vagyonát az amerikai nőnek. Mindezeket a dolgokat hosszú levélben írta meg Texas Guinanak, aki azonban kevésbé szentimentális nő s a kedvező ajánlat ellenére hajóra szállt.

— **Kezdődő érzelmeszedésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz** ugy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást lecsökkenti. A gyakorlati orvostudomány vezérei a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhe módon szabályozza a szervezetre annyira fontos gyomor- és bélmozgást. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Az annami császár „uralkodni fog”.** Párizsból jelentik: Bao Dai annami császár befejezte gimnáziumi tanulmányait és az ősszel a Sorbonneon leteszi az érett ségi vizsgát. A császár nem folytatja tanulmányait, hanem visszamegy Annamba „uralkodni”. Természetesen az annami császárnak semmi tényleges hatalma nincs, mert hiszen Annam francia gyarmat, amelyet egy Párizsból delegált államhivatalnok kormányoz. Az ifjú császár az európai számítások szerint 18 éves, annami számítások szerint viszont 19. Nem kell itt semmiféle relativitásra gondolni. 18 év Annamban pontosan ugyanannyit számít, mint Európában. Ezzel szemben van egy régi annami hagyomány, amely szerint mindazok a gyermekek, akik a Tet ünnepek után, tehát az év második felében születnek, már egy évesnek számítanak, amikor a világra jönnek. Így tehát a császár is — egyéves korában született.

— **Egy uriaszony huszonnégy órája.** Június 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Magyar Színházban rendkívül érdekes és ujszerű bemutatás lesz. Divatrevüt mutatnak be e címen: „Egy uriaszony huszonnégy órája”. A revü nem sablonos jelenetek és képek egymásra halmozódása lesz, hanem egy roppant mulatságos és szórakoztató színjáték, amelyben minden számottevő kolozsvári urinő és leány érdekes szerepkört fog betölteni. A legmodernebb divatkreációk bemutatása egy-egy szellemes és kacagtató jelenet keretei között történik. A darabot Fekete Mihály rendezte, ami egymagában garancia a legteljesebb sikerre. A művész rendezésén kívül nagy szerepet vállalt a revüben. Főszerepeket fognak játszani még ifj. Szele Márton, Thury Zsuzsa és ifj. Hartig Vilmosné. Jegyek elővételben kaphatók a színháznál. Helyárak 80, 50, 30, 20 és 15 lej.

Kolozsvári Mentősorsjegyet vásárlók figyelmébe!

„ALBINA”
 INSTITUT DE CREDIT SI DE ECONOMIE
 SUCURSALA CLUJ
 Adresa telegrafica „ALBINA” Cluj

Cluj, la 1931 június 6-án

Szenteltetés
 Kolozsvári Binkéntes Mentőegyesület
 Sorsjegykénterősege.

*Szintelettel tudomásul vettük, hogy sorsjegytől
 vásárlás visszavonhatatlanul a következő napokon
 loteriák megtartva.*

I. osztály	1931 július	5. év
II.	augusztus	9. év
III.	október	4. év
IV.	november	8. év
V.	december	6. év
VI.	1932 január	1. év

*A nyereségyel kifejtését jelen levélünkkel
 is garantáljuk és vagyunk
 teljes felelősséggel.*

„ALBINA” Institut de credit și de economie
 Cluj

Sorsjegyek kaphatók tőzsdékben, bankokban, üzletekben, uccai árusoknál, valamint a Központi Sorsjegyirodában, Cluj, Str. Memorandului 16.

— **Kiutasították Ausztriából Habsburg Lipót Szalvátort.** Bécsből jelentik: Habsburg Lipót Szalvátornak nem hosszabbították meg tartózkodási engedélyét s el kellett hagynia Ausztriát. Ugy tudják, hogy Brüsszelbe utazik s onnan Párizsba, majd Amerikába tér vissza, ahol ipari ténre akar tevékenykedni.

— **Mindennemű vese és hollyagbajoknál** u. m. hurutok, gyulladások, vese és hollyag köveknél, homokképződéseknél páratlanul jó hatással bír a buziási Phönix ásványviz. Üdítő hatása minden más ásványvizet felülmúl. Kapható mindenütt.

— **Hábima értesíti összes tagjait,** hogy mindenki meg kell jelenjen a ma, kedd este fél 8 órakor megtartandó próbán. Ugyanakkor új, különösen leánytagok felvétele ugy a Hábima, mint a Hazzamér Zsidó Dalegylet részére is.

— **Június 21-ig remélik a megegyezést** a Vatikán és a Quirinál között. Rómából jelentik: Remélik, hogy június 21-ig megegyezés jön létre a Vatikán és a Quirinál között s június 21-én egész Olaszországban megtarthatják a Padovai Szent Antal-ünnepségeket.

— **Nem végleges a platina áremelkedése.** Londonból jelentik: Hivatalosan még nem erősítették meg az orosz-angol platina-egyezmény megkötésének híret. Angol gazdasági körökben a platina áremelkedését emiatt nem is tekintik véglegesnek.

— **Shaw oroszországi tanulmányutra indul.** Londonból jelentik: G. B. Shaw augusztus folyamán oroszországi tanulmányutra megy. Az író Moszkvában Sztalin és Molotov vendége lesz.

— **Eljegyzés.** Goldberger Rózsikát Petrozsenyéről eljegyezte Hemli Bertalan Temesvárról. Minden külön értesítés helyett.

— **Amerikai vasutársaságok fuziója.** Londonból jelentik: Az amerikai keleti vasuti társaságok főbbjei, a Pennsylvania vasut, a Nickel Plate Railway, a Newyork Central és a Baltimore and Ohio Railway kedden kimondják a fuziót.

— **Briand újra a béke mellett nyilatkozott.** Párizsból jelentik: Briand a front-harcosok bankettjén a Népszövetség béke fenntartó munkásságát méltatta és újra békepolitikájának folytatása mellett tett nyilatkozatot.

NAPROL-NAPRA

A világ ezévi várható búzatermése előreláthatólag 150 millió bushellel kisebb lesz, mint az előző évi termés.

A losangelesi Egyiptomi színház elnevezésű mozi előtt egy hét óta hatalmas fényoszlopokkal világítják meg az érkező közönséget s minden személy érkezésekor hangszórók adják tudtúl a belépő nevé és ruhájának leírását. A mozijegy ebben a moziban 25 dollárba kerül.

Tirolban az Inn völgyében áradások vannak. Stams, Zirl, Almas és Hall lett az áradat a vasuti közlekedést veszélyezteteti. Katonáságot vezényeltek ki a mentési munkálatokhoz. Eddig két halálos áldozatról érkezett az árvizrel kapcsolatban jelentés.

Az orosz Malygin jégtörő közelebről északsarkiki utra indul s a Ferenc József föld körüli tengerrészen kutatni fog Amundsen után.

Kína népsűrűsége 254. Lakossága 447 millió 420 ezer. Husz évvel ezelőtt 331 millió 180 ezer lakosa volt Kinának.

Leningrában lezárult a szörmevásár. Számos külföldi cég küldötte ki Oroszországba ez alkalomra bevásárlóit. Különösen olcsó szörmek óriási tételekben kelttek el. A forgalom meghaladja a hárommillió dollárt. Az árak 10 százalékkal magasabbak voltak, mint az elmúlt évi londoni vásár árai.

Harmadik társasutazás Párizsba a gyarmati kiállításra

A program felőleli 10 napi párizsi tartózkodáson kívül Budapest, Bécs, Lausanne, Montreux, a Genfi tó, Milánó és Velence látogatását, a legelegánsabb keretek között. Elsőrangú ellátás (utközben az étkező-kocsiban), külön turistahálókoci kiszolgáló személyzettel az ut egész tartamára. Indulás minden hó első szerdáján, legközelebb július elsején, Erdész Imre mérnök ur személyes vezetés alatt. A májusi és júniusi csoportoknak is számos erdélyi magyar intellektuel résztvevője volt, akiknek elragadtatással teli köszönőlevelei az érdeklődők rendelkezésére állnak. A júliusi utra — melybe a jul. 14-i ezidén különösen fényes párizsi nemzeti ünnepségek is beleesnek — már csak 14 üres hely van. Részletes programot díjmentesen küld: Ing. E. Erdész Bucuresti, Calea Victoriei 168.

junius 16.
PENGE
KAPNYA
RESTISMARDAN
 Kiderült, hogy...
 Kérdés persze,
 — a Moabit-
 zépművé-
 művés-
 kiállításra
 már, hogy a
 Akadémia ne-
 a különböző
 állandó bizony-
 oly kulturhiva-
 ismerésemelő,
 ellenére, ez a
 y tehetségeket
 különösen a
 növendék-kiáll-
 tós tehetségü
 n a növendék-
 tsága kétségen
 helyen Hajós
 kiállított képei
 felakt, mely
 vonalakban és
 ségével szinte
 lékezett. Igen
 k Papp J., aki
 képeivel kelt
 arque-plakátjá-
 eju. Király M.
 et árulnak el.
 kus erővel hat-
 való hajlamos-
 rós I. teljesít-
 Fulcea éppugy
 ralisztikus for-
 lista stílusban.
 nésszérzéke sok
 herbay fején a
 gyelő-készségnek
 lkozunk. Anca
 ni és ábrázolón
 mutat kivéte-
 kezi a külső hat-
 jósolunk neki.
 veg-kompozíció-
 mónikus szin-
 nemes, dekora-
 rdárnau kompo-
 bizanzi stílus-
 gó szinponpát
 zadó és érzéki
 ollas Julia raj-
 gtöbb készsége
 muel H. Palma
 mely talentum
 elő lehetőségei
 ztosíthat magá-
 nkat reprezent-
 Gabriella. C.
 itott többi raj-
 llóak s ha meg-
 öket, ez főleg
 ató be, semmi-
 nunka és érdem-
 ak.
 árlat a szén-
 a óta a legtöbb
 z, amiben azon-
 iskola áldozat-
 orai munkájá-
 rnak, Ciupenak,
 akinek növen-
 áltó szobor-
 flaton. A látat
 illon) ingyenes
 nthető.
cipőt!

SPORT

Vasárnapi sporteredmények

A Haggibbor győzött Marosvásárhelyen. A Hungaria szerdán mutatkozik be Kolozsváron

Cluj-Kolozsvár, június 15. (Az Uj Kelet tudósítójától). A sporttét szenczióinak előterében a Hungáriai erdélyi turája áll, mely vasárnap Aradon az AAC-cal rendezett első mérkőzéssel vette kezdetét. A komplett felállításával szereplő Hungaria Aradon még nem látott, tüneményes játékokat produkált. Láthatólag nem ambicionálta a gólokát és főleg technikai felkészültségét, ideálisan fair, sportszerű játéktulajdonos. A klasszikus futballt mutatta be az aradi közönségnek. Mondanunk sem kell, hogy Arad közönsége szájtátó lelkesedéssel hódolt a pestiek teljesítményének, amellyel még meg is lehet elégedve. Arad sportja nem vallott szégyent a pesti professzionizmussal szemben. A Hungaria nyilván lojalitásból a lelkes közönség iránt, csak három góllal terhelte meg az AAC kapuját Hírzer és Titkos rugták a Hungaria góljait.

Középes eredmények a kerületi atlétikai bajnokságokon. A vasárnapi sportprogramon a kolozsvári kerület atlétikai bajnokságai szerepeltek, amelyek, mint azt előreláttuk, rendkívül gyenge eredményekkel zárultak. A verseny népes mezőnye mindenestre biztosított arra, hogy a jövőben szebb eredményeket is mutatnak a kolozsvári versenyzők. Biró Lajos indiszponáltan, szürke eredményekkel végzett, még a rudgrásban sem ugrott 320 cm.-nél tovább.

A CFR—Segesvári Unirea mérkőzés 1:0 (1:0) arányban végződött a fejlődő kolozsvári vasutascsapat javára.

A Ripensia legázolta az FC Sete-t. Az általános érdeklődéssel várt francia csapat, az FC Sete, kétnapos temesvári szereplések két mérkőzést játszott. Szombaton 3:1 (0:1) arányban győzött a TAC együttese felett, míg vasárnap a Ripensiaval mérte össze erejét. A proficsapat nagyszerű játékkal ugyszólván legyőzte a vendégegyüttest, melyet 6:0 (2:0) arányban gázolta le, megsemmisítő fölény mellett. A Ripensia ezzel a győzelmével is bebizonyította nagy formáját és hogy saját pályáján a legjobb európai csapatoknak veszedelmes ellenfele.

Nagyvárad. Románia—Crisana 1:0 (1:0). Az északi kerület bajnoka a kolozsvári alkerület bajnoki tabellájának második helyezettjével mérte össze az erejét és erre az alkalomra kölcsönként játékosokkal is megerősítette együttesét. A mérkőzés tulnyomó részében így is a Románia volt fölényben és Istvánffy I. góljával nyerte meg a mérkőzést a ligabajnok ellen. A Crisanában az országos válogatott Bodola—Kocsis NAC balszárny is szerepelt.

A Vasas kétszer is győzött Bukarestben. A Vasas kitűnő csapata, melynek erdélyi turáját több elsőrangú teljesítmény teszi emlékeztetővé, Bukarestben is megálotta a helyét és fölényes játék után győzött szombaton a Makkabi, vasárnap a Iuventus ellen. Eredmények: Vasas—Makkabi 4:1 (3:1), Vasas—Iuventus 1:0 (0:0).

Marosvásárhelyen győzött a Haggibbor. A Haggibbor egyre jobban fejlődő csapata Marosvásárhelyen szép sikerrel szerepelt a Stop II. ellen. A mérkőzésen a Haggibborban Rosenfeld I. és II. is szerepeltek. A hazaérkező Klein Józseffel, a többszörös válogatott centerfedezettel a Haggibbor most rendkívül megerősödött és amennyiben egy-két poszton megfelelően tudja felrészíteni csapatát, a legjobb erdélyi együtteseknek egyenlő ellenfele lehet. A Marosvásárhelyen mutatott játék a vásárhelyi közönség legnagyobb tetszését vívta ki. Rosenfeld II. két szép góljával nyerte a mérkőzést a Haggibbor.

A Haggibbor intézője kéri, hogy azok a Haggibbor-játékosok, akik a Hungaria—KAC meccsre jegyet akarnak, igényüket kedd délig jelentsék be Str. Regina Maria 6. alatt, Hirsch Ernónél. Telefon 5-28.

Nagybánya. Sparta (Szamosújvár)—Triokolor 4:2 (2:1). A szamosújváriak lelkes bajnokcsapata szép játékkal győzött a jóképességű helyi együttes felett.

Brassóban bemutatkozott az újjászervezett Olimpia. Az Olimpia kétévi kényszerpihenő után újjászervezte csapatát és a kerületi bajnok Brasoviával játszotta első barátságos meccsét. A mérkőzésen a régi derbimeccsek hangulata támadt fel

és az Olimpia nagy meglepetésre 1:0 arányban győzött régi ellenfele felett.

Megint baj van a NAC-val. Alig simultak el a NAC felfüggesztésével kapcsolatban felzavart sportpolitikai hullámok, újra különös módon „intézte el” a bukaresti központ a NAC népszerű együttesét. A NAC egyhavi büntetése vasárnap járt volna le és erre a napra a NAC le is költötte a Hungáriát. A NAC-ot azonban az a kellemetlen meglepetés érte, hogy a bukaresti szövetség vasárnapra Bukarestbe rendelte Glanzmann, Bodolat és Kocsist, akiket a triáljellegű FC Sete elleni meccsen akarnak szerepeltetni. Három nagy kreekje nélkül viszont a NAC aligha tudja felvenni a versenyt a Hungáriával. A NAC erre lemondta a nagy jóvedelmet ígérő Hungaria meccset, de ez a szövetségi rendelet csak megérte a NAC vezetőségében azt az elhatározást, hogy proficsapatát alakuljon át. A klub vezetősege most folytatja a megbeszéléseket ebben az irányban.

A HTV az UDR ellen kerül az országos

bajnokság döntőjébe. A központ azzal a furcsa indokolással, hogy az eddigi körmérkőzések a központnak 19 ezer lejébe kerültek, megszüntette a bajnoki döntők körmérkőzéseit és kiesési rendszerűnek deklarálta a bajnoki döntőt. Ilyenformán a szövetségi matematika a HTV—Csernovici—Makkabi meccs győztesével az UDR-t párosította a döntőbe. Miután vasárnap a HTV 4:2 arányban legyőzte a csernovici Makkabit, a döntőbe az UDR kerül a HTV-val. A román amatőrbajnokság felette irreális futama így a június 28-án az UDR—HTV találkozóval zárul. Az ország legjobb csapatai, így az Univerzitatea, a NAC, a TAC stb. nem is szóltak be a bajnokság menetébe.

Uj világrekord a MAC atlétikai versenyén. Budapestről jelentik: A MAC atlétikai versenyén dr. Darányi megjavította a kétkezes súlydobás világrekordját 28.04 cm.-re. Az eddigi rekord 28 méter volt. Darányi jobbkézzel 14 m. 80 cm.-t, balkézzel 13.24 métert dobott.

KÖZGAZDASÁG

Másfélmilliárd lejes romániai követelését esedékességkor likvidálja a Credit-Anstalt

Bécs, június 15. Bécsi pénzügyi körökből származó információk szerint a Creditanstaltnál megindult likvidálási akció elsősorban a román piacon akarja megkezdeni működését. Ennek az akciónak első lépése, hogy a készpénzkihelyezéseket, amelyeket report és váltószámítás alakjában (3, 4, 6 és 8 hónapos esedékesség) becsatoltak a román piac rendelkezésére, akarják az esedékességekkor likvidálni. Azoknak az

iparvállalatoknak körében, amelyek ilyen természetű hiteleket vettek igénybe, nagy megdöbbenést keltettek ezek a hírek és akciót indítottak a Creditanstaltot szanáló külföldi intézeteknél, hogy ezt a katasztrófát jelentő akciót mérsékeltebb formában hajtsák végre. Az ilyen természetű kihelyezések Romániában közel másfélmilliárd lejt tesznek ki.

Színház—Mozi

Asszony a Dzsungelben

Sajtóembertató a Corso-mozgóban

Sommerset-Maughmannak, a világhírű írónak megrázó írása után készült az Asszony a dzsungelben, az emberi szenvedélyeknek ez az élettől, vértől lüktető megrázó drámája. A ma egész világon divatos és amerikai írók nyomán ismert exotikus keleti milióban a Singaporei melletti kiültetvényen játszódik le ez a mindvégig feszülten izgalmas szerelmi dráma. Olyan mélységes emberi igazságokat reverál, amelyek kitorúlhatatlan nyomokat hagy a néző megrendült lelkében. A rendezés mindent felhasznál, amit a mai óriási léptekkel fejlődő filmtechnika nyújtani képes.

A budapesti Vígyszínház művészei vendégjátékának műsora:

Kedd este 9: Kenyérkereső (Sommerset Magham vígjáték újdonsága. Somlay Arthur fellépésével.) Az előadás előtt Somlay Arthur mond bevezető konferánstot.

Szerda este fél 9: Melyik volt? (Csak felnőtteknek!) A. Bibescu vígjáték újdonsága), Somlay A. fellépésével.

Szerda este 11: Töltőtoll. (Mozihelyárakkal. Somlay bucsufellépése).

Jegyek elővételben kaphatók a színházi pénztárnál és az Ellenzék főtéri könyvosztályában.

Szinkör-Mozgó műsora

Kedd d. u. 3, 5 és 7 órákor. A négy ördög. (10 és 20 lejes helyárakkal. Janet Gaynorral. Előtte: Hangos Micki Maus és új Fox-híradó részlet a Rangóból, az öserdők époszából).;

CORSO-MOZGÓ MUSORA

Kedd 5, 7 és 9 órákor: Premier! Asszony a dzsungelben. Rendkívül izgalmas szerelmi dráma. Főszerepben: Charlotte Ander.

Szerda 5, 7 és 9 órákor: Asszony a dzsungelben.

Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: Asszony a dzsungelben.

Péntek 5, 7 és 9 órákor: Premier! A nagy vágy. Páratlan rendezésű filmoperett, melyben fellépnek az összes világhírű filmszínészek (és pedig: Camilla Horn, Lil Dagover, Liane Haid, Anny Ondra, Charlotte Susa, Olga Tschelchowa, Fritz Kortner, Conrad Veit, A. Schletow, Verebes Ernő, Huszár Pufi, stb)

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Kedd, június 16.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Időjelzés, hírek. 17: Katonazene. 18: Hírek. 18.45: Előadás. 19: Grammfón. 19.45: Rádiógyetem. 20: Rádiózenekar. 20.30: Előadás. 20.45: Dalest.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Eugen Stepat balalajkazenekara. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Mesedélután. — 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. — 5.10: Felolvasás. 5.30: Hangv. 6.30: Francia nyelvoktatás. 7: „Matyódiszítések Kelt-Azsiában”. 7.30: Cigányzene. 8.30: Dal egylet hangv. 9.15: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 9.30: Hangv. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, majd szalózenekari hangv.

Bécs. 19.35: A Schubert szövetség ünnepe hangv.

Berlin. 20: Puccini: Gianni Schichi c. operája.

Varsó. 23: Könyvű és tánczene.

Milánó. 21: Sizmfi. hangv.

Prága. 22.20: Grammfón.

Kassa. 17: Népdalok.

Oslo. 20.30: Rádiózenekar.

Szerda, június 17.

Bukarest. 12: Grammfón. 12.30: Hírek, időjelzés, 20: Hárfahangv. 20.45: Dalest. 21: Hegedűhangv.

Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05 Katonazene. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Morse-tanfolyam. 4: Középskola tanulók pálkaválasztása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A balatonfüredi Kisfaludy Színház centennáriuma. 6.30: Bécsi dalok. 6.15: Olasz nyelvoktatás. 6.45: Az Operaház zenekari hangv. 7.45: „Tör-

ténelmi kapcsolatok Bizánc és Magyarország között”. 8.10: Buday Dénes és dr. Sándor Jenő szerzeményei. 9.10: Zongoramélyhegedű szonáták. Utána pontos időjárás, időjelzés, hírek, majd cigányzene.

Bécs. 18: Brahms, Beethoven, Reger dalok.

Berlin. 21.10: Korszerű szatirák.

Breslau. 21.10: Kézzongorás hangv.

Frankfurt. 20.20: Szimf. hangv.

Lipsee. 19.50: Rádiózenekar.

Varsó. Kattowic. 19.50: Verdi: Traviata c. operája.

Primăria Municipiului Cluj

No. 9869—1931.

ANUNȚ

Municipiul Cluj publică a doua licitație cu oferte în scris, închise și sigilate pentru închirierea pe durata de 3 (trei) ani dela 15 Iulie 1931 a următoarelor localuri de prăvălie situate în clădirea Primăriei din Calea Regele Ferdinand Nr. 28a. colț cu str. Barițiu.

1. localul Nr. 3. ocupat de dna Schwartz Elena;

2. localul Nr. 13. ocupat de dl. Balala Ioan;

3. localul Nr. 14. ocupat de dl. Kirikosa Iuliu;

4. localul Nr. 15. ocupat de dl. Matis Mihai.

Licitatia se va ținea în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice în ziua de 9 Iulie 1931, ore 11 a. m. înaintea Comisiei de licitații, sala de ședință.

Odată cu predarea ofertelor, concurenții vor preda la mâna dlui președinte al Comisiei numite o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat egală cu 5% din suma oferită drept pentru durata susindicată.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului economic.

Cluj, la 13 Iunie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Apro hirdetéssek

Diógyökér ebédő, finom kivitelben, eladó. Berkovits műasztalos, Dézsma uca 2. szám.

Önállóan dolgozó varróleányok felvétetnek Zádor Margit divatszalonjában Cluj, Calea Regele Ferdinand 48., reggel 8—9 óra között.

Iskolázott, kiváló tenorhanggal rendelkező, 33 éves nős sochet ubodek és bal-kore, jelenleg külföldön, mint főkantó nagyobb hitközségnél működik, román állampolgársága miatt ilyen minőségben nagyobb hitközségnél keres megfelelő állást. Cim a kiadóban.

Törökvgási ut elején két holdas telek 550 darab jól gondozott gyümölcsfával, két kisebb lakóházzal és melléképületekkel, villany- és vízvezetékekkel eladó, vagy elcserelehető kisebb, modern, városi család házzal. Cim: Mosse hirdetési iroda, Cluj.

Schwartz Ignanéé kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárati Szappan uca felől. Olesó árak!

Fiatal pedagógus, 2 éves gyakorlattal, teljes német, román, magyar és jó francia, olasz nyelvtudással ajánlkozik a nyári szünidőre mint előkészítő bármilyen nemű középiskolai javító, vagy felvételi vizsgákra gyermekek mellé. Ajánlatokat „Szolid és szerény” jellegre a kiadóhivatalt továbbít.

Agilis fiatalember, ki a benzín, petróleum szakmát tökéletesen bírja, azonnali belépésre állást keres. Bármilyen más szakmát is elfogad. Megkereséseket „Hűség” jeligen a kiadóhivatalt továbbít.

Szénsavas acéltartányokat keresünk kőcsön, vagy megvételre. Radiana, Malnasz Ba.

XIV. EVF. * 13
Cluj—Kolozsv
június 17 Sz
5691 EV Tar

As Uj Kelet az egyet
és bászági zsidó
napilap
Cikkeink utánn
forrás megjelölés
Késziratokat nem
megörzésükre nem

Naponta há szavazna

Még maga a kormány is fogja sikehetes parlamenti üléségyelőre jól viselkedik. Adta a jelszót: nem viszavazni. A többségi meg is fogadták a tanácsok, hanem szavazmáan könnyűszerrel kea kormányt az első nehlasztások igazolásán.

Sőt. Egyelőre a liberpáson parirozik. Duc megválasztott képviselvetegyenek részt az igazoztak, hanem szavazmáan könnyűszerrel kea kormányt az első nehlasztások igazolásán.

Licitatia se va ținea în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 88—110 din legea Contabilității publice în ziua de 9 Iulie 1931, ore 11 a. m. înaintea Comisiei de licitații, sala de ședință.

Odată cu predarea ofertelor, concurenții vor preda la mâna dlui președinte al Comisiei numite o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de stat egală cu 5% din suma oferită drept pentru durata susindicată.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului economic.

Cluj, la 13 Iunie 1931.

Primăria Municipiului Cluj.

Diógyökér ebédő, finom kivitelben, eladó. Berkovits műasztalos, Dézsma uca 2. szám.

Önállóan dolgozó varróleányok felvétetnek Zádor Margit divatszalonjában Cluj, Calea Regele Ferdinand 48., reggel 8—9 óra között.

Iskolázott, kiváló tenorhanggal rendelkező, 33 éves nős sochet ubodek és bal-kore, jelenleg külföldön, mint főkantó nagyobb hitközségnél működik, román állampolgársága miatt ilyen minőségben nagyobb hitközségnél keres megfelelő állást. Cim a kiadóban.

Törökvgási ut elején két holdas telek 550 darab jól gondozott gyümölcsfával, két kisebb lakóházzal és melléképületekkel, villany- és vízvezetékekkel eladó, vagy elcserelehető kisebb, modern, városi család házzal. Cim: Mosse hirdetési iroda, Cluj.

Schwartz Ignanéé kóser vegetárius étterme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárati Szappan uca felől. Olesó árak!

Fiatal pedagógus, 2 éves gyakorlattal, teljes német, román, magyar és jó francia, olasz nyelvtudással ajánlkozik a nyári szünidőre mint előkészítő bármilyen nemű középiskolai javító, vagy felvételi vizsgákra gyermekek mellé. Ajánlatokat „Szolid és szerény” jellegre a kiadóhivatalt továbbít.

Agilis fiatalember, ki a benzín, petróleum szakmát tökéletesen bírja, azonnali belépésre állást keres. Bármilyen más szakmát is elfogad. Megkereséseket „Hűség” jeligen a kiadóhivatalt továbbít.

Szénsavas acéltartányokat keresünk kőcsön, vagy megvételre. Radiana, Malnasz Ba.

Argetoianu nem győ sulyozni, hogy a kormány életet nem akarja klubni, az azonban, ami aztént, igazán nem nevé mint klubéletnek. Mos kérdés, nem-e tartogat lepetést a legközelebb Hatiegan-ügy például likvidálva. Az erdélyi zatlanul ragaszkodók a leges tárcát kapjon, k képviselő társával egy kormánypártból. Valós utóbb Hatiegan Gyula majd a kívánt minisz ilyen sulyos vérvész tudna elviselni a kormány.

A zsidókérdés eddig szóba semmilyen formában ellenére, hogy Cuza ülben. Egy dolgot megkér is: amikor Cuza felbünne, körülbelül 250 tapsolt extázisban a Es ez korántsem a leg

Egyelőre teljes a szment gőzerővel dolgo van naponta és a töb hűségesen szavaznak szor.

A mandátumokat v detét veheti a szokás